

‘Joker is een soort
paard van Troje’

Pagina 11

Charles Foster leefde
als een beest. ‘Een *slam*
dunk van mislukkingen’

Pagina 3

Gevangenen bevraagd:
‘Ik ben alleen goed in
overvallen plegen’

Pagina 7

Sinds de dood van Rie
hebben ‘vieze wijven
vrijspel’ in Rap 110

Pagina 9

Hoe privé is je mail?

En mag een universiteit haar personeel (laten) onderzoeken?

Niet alleen de Erasmus Universiteit Rotterdam kijkt soms in de mailboxen van medewerkers. Ook in Leiden gebeurt het. Maar mag het ook? ‘Je pakt een enorme zeef, voor één rotte appel.’

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Vorige maand werd bekend dat de Erasmus Universiteit de mails van 22 medewerkers had onderzocht, zonder dat zij hiervan op de hoogte waren gesteld.

Oké, ze hoorden het wel achteraf. De decaan van de faculteit deelde het mee op zijn verjaardagsborrel, vlak nadat de onderzochte personen een ‘standaardmail’ kregen van het ingehuurd onderzoeksbureau, vertelt Stijn Reijnders, hoogleraar en vertrouwenspersoon, die zelf ook onderzocht werd. Maar op het moment dat die mail verstuurd werd, was het onderzoek al bijna rond.

De reden van het onderzoek: het college vermoedde dat iemand

op de faculteit met een *NRC*-journalist had gepraat over plagiaat van Dymph van den Boom – oud-rector van de UvA, en oud-decaan aan de EUR. Reijnders: ‘In de mail werd gezegd dat er zorgen waren over wat er met haar was gebeurd en dat het plagiaat was aangekaart. En dat ze daarin reden zagen om een groot-scheeps onderzoek te verrichten om uit te zoeken wie deze informatie aan de pers doorgespeeld had.’ Het lek werd overigens niet gevonden.

Maar belangrijker is de vraag: mag dit zomaar?

Het Rotterdamse college van bestuur blijft achter haar besluit staan en zegt dat het onderzoek gerechtvaardigd is. Daar is lang niet iedereen het mee eens. Honderden wetenschappers tekenden een open protestbrief, waarin ze het bestuur ervan beschuldigden een angstcultuur te creëren.

Reijnders snapt niet dat het Erasmus-bestuur zo’n zwaar middel inzette, zonder goede aanleiding. ‘Er was geen *smoking gun*. Er was geen concreet bewijs, en ook de zwaarte van de overtreding staat in geen verhouding tot het vergrijp. Ik ben bovendien wetenschappelijk vertrouwenspersoon. Ik heb in april mensen gehad die me benaderden over Van den Boom. Ik ben met die klachten ook naar de rector gegaan. Mensen benaderen mij in het volste vertrouwen dat ik er zorgvuldig mee omga. Zeker als het om een hooggeplaatst persoon gaat.’

Hoe zit dat in Leiden?

Twee jaar geleden was *Mare* aanwezig bij een rechtszaak waar-

bij een medewerker van de Universiteit Leiden haar ontslag aanvocht. Als bewijslast presenteerde de universiteit e-mails, die ze uit haar mailbox hadden opgevoerd. Mails die zij nota bene had verwijderd. De zaak eindigde in een schikking, maar zo privé is de universitaire mailbox dus niet.

Dat vermoeden hadden medewerkers al langer: als het over gevoelige onderwerpen gaat, willen bronnen vaak niet via hun u-mail met ons communiceren.

Volgens hun eigen *terms and conditions* mag ook de Universiteit Leiden in de mails van werknemers kijken, zo blijkt uit de Regeling ICT-en Internetgebruik Universiteit Leiden. Bij overlijden, of langdurige afwezigheid, bijvoorbeeld, of bij ‘disfunctioneren’.

De inhoud van mailverkeer wordt niet systematisch gecontroleerd, anders dan nodig is voor het weren van malware en spam, maar met ‘zwaarwegende redenen’ mag de universiteit een gericht onderzoek starten, om bijvoorbeeld te controleren of vertrouwelijke gegevens zijn gelekt. Maar ook ‘om negatieve publiciteit van de universiteit te voorkomen’.

Omdat je gebruik maakt van de ICT-gemakken op de universiteit, mag de universiteit ook verwachten dat je daar netjes mee omgaat. Geen racistische sites bezoeken, bijvoorbeeld, of kinderporno downloaden (tenzij het bij je onderzoeksgebied hoort). De universiteit wil bovendien dat je geen activiteiten uitvoert die ‘de goede naam van de universiteit schaden’.

Maar, zegt Dimmen Smolders, juridisch adviseur bij ICTRecht in Amsterdam: ‘Je kan wetgeving niet overrulen met een intern reglement.’ Bovendien mag een onderzoek naar mails niet als een verrassing komen. ‘Het mag niet stiekem. Je moet iemand op de hoogte stellen.’

Gebeurt het wél stiekem, dan moet er uitleg komen. Dan moet er

aangetoond worden dat het onderzoek beschadigd zou zijn als iemand op de hoogte was gesteld. Voor een rechtbank moeten daar wel heel goede redenen voor zijn, zegt Smolders. ‘Je kan dan niet zeggen: oh, ze hadden hun e-mails verwijderd als we het hadden gezegd. Daar is meer voor nodig.’

Het gekke is dat de universiteit in eerste instantie zelf beslist of ze voldoet aan haar eigen voorwaarden: dus of er daadwerkelijk sprake is van ‘zwaarwegende redenen’ voor onderzoek, en of dat gevaar loopt als werknemers vooraf op de hoogte worden gesteld.

Voor wie is die uitleg dan? ‘In eerste instantie voor de universiteit zelf’, zegt Smolders. ‘En als puntje bij paaltje komt, voor de rechter, want dan moet je echt een goed verhaal hebben. Het wordt gezien als een heel zwaar middel, zeker als je het in het geheim doet. Er bestaat een grote kans dat je onschuldige mensen erbij betrekt: je pakt een enorme zeef, voor één rotte appel. De rechter zegt in zo’n geval meestal: hier is meteen naar het zwaarste middel gegrepen. Rechters oordelen vaak dat er andere

keuzes waren geweest.’

Alleen: dan moet zo’n zaak dus wel voor de rechter komen. En dat is een ‘laatste middel’, zegt Smolders. ‘Vaak zijn er nog tussenstappen, zoals een ombudsman.’

Ook Reijnders wil het liever op een andere manier oplossen. ‘We moeten in overleg tot een oplossing komen. Er is een principiële grens overschreden. Het is belangrijk dat we een lijn in het zand trekken en dat er in de toekomst niet opnieuw besturen komen die ook zo’n onderzoek willen doen.’

‘En die imagoschade’, zegt hij, ‘heeft het college van bestuur nu natuurlijk zelf veroorzaakt.’

LITERAIR TALENT OPGELET!

Win € 250 met de Mare-Kooyker
Kerstverhalenwedstrijd

Ook dit jaar weer: de Mare-Kooyker Kerstverhalenwedstrijd! Win €250, €75 of €50 aan boekenbonnen. Extra bonusvoordeel: de winnaar maakt kans op de titel ‘de nieuwe studentenauteur van Nederland’ én een contract bij een uitgeverij. Stuur je verhaal (van maximaal 1500 woorden) voor 6 december naar: redactie@mare.leidenuniv.nl Deelname is alleen voor Leidse studenten.

LEIDS UNIVERSITAIR WEEKBLAD

Mare

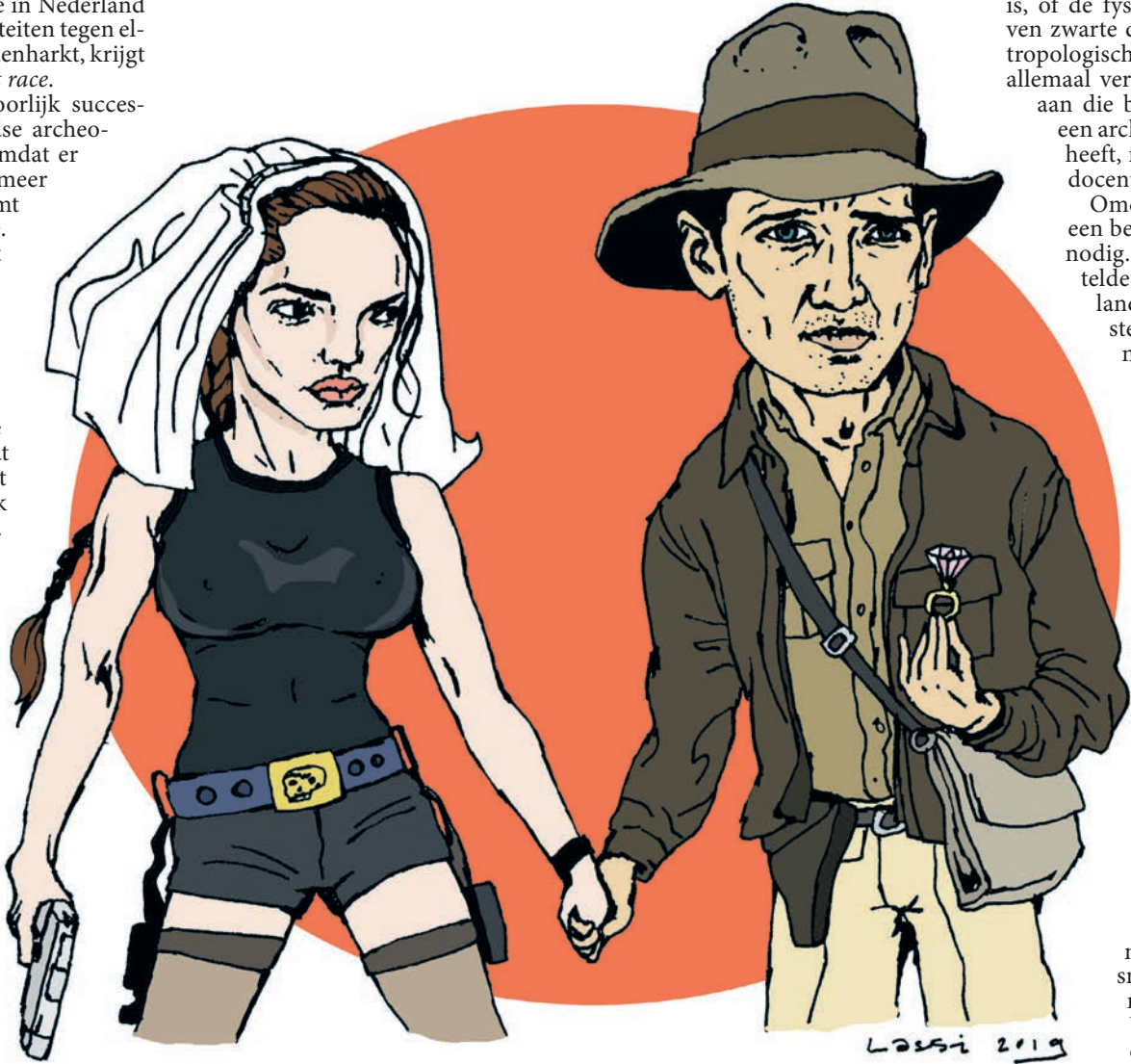
Boekhandel
Kooyker

Bandirah Pagina 6

Waarom niet samen?

DOOR BART BRAUN De manier waarop we in Nederland het onderwijs financieren, jut universiteiten tegen elkaar op. Wie de meeste studenten binnenharkt, krijgt meer geld in de grote academische *rat race*. Leidse archeologen zijn daar behoorlijk succesvol in: 78 procent van de Nederlandse archeologiestudenten studeert hier. Mede omdat er zoveel studenten zijn, kan Leiden meer onderzoekers aantrekken, en dat komt het onderwijsaanbod weer ten goede. Dat lokt weer meer studenten, en het kan dus alleen een kwestie van tijd zijn voordat de concurrentie in het stof is gestampt onder de Leidse *caligae*. ‘We’ zijn aan het winnen, jongens! In werkelijkheid zijn andere universiteiten meer onze collega’s dan onze concurrenten. Schouderklopje dus voor het archeologiebestuur, dat eens stilstond bij de vraag of alles dat goed is voor de Leidse archeologie, ook goed is voor de archeologie als geheel. Eerst de cijfers: Leiden heeft 460 archeologiestudenten. Als dat 78 procent van het totaal is, zijn er in de rest van Nederland nog 130 studenten over. Die zijn dan verspreid over opleidingen aan de twee Amsterdamse universiteiten, Groningen en Nijmegen, en een minor in Utrecht. Vanaf welk punt is de pindakaas te dun uitgesmeerd? Dat risico ligt in de archeologie relatief snel op de loer. Bij vakken als schei- en natuurkunde zijn onderwerp en onderzoeksmethode nauw met elkaar verweven, maar archeologie (en biologie, en criminologie) beginnen met een onderwerp. Elke haak die je daar in kan slaan is welkom, of dat nou een wiskundig model

is, of de fysisch-chemische analyse van overgebleven zwarte drek op een scherf, of een cultureel-anthropologisch inzicht - en dat dan ook nog eens in allemaal verschillende tijdperken en gebieden. Om aan die breedheid recht te doen en uiteindelijk een archeoloog te worden aan wie de wereld wat heeft, moet een student dus een heel scala aan docenten meemaken. Omdat docenten ook moeten eten, is er dus een behoorlijke kritische massa aan studenten nodig. Mijn eigen studie biologie (in Utrecht) telde meer studenten dan de gehele Nederlandse archeologie anno nu, en kon nog steeds grote takken van die wetenschap niet of nauwelijks behandelen. Zo’n veertig, vijftig studenten per jaar – 250 per opleiding – lijkt wel het minimum. Maximaal twee, samenwerkende, archeologie-opleidingen voor heel het land, dus. Breng die tweede dan ook meteen onder in een aparte faculteit, net als hier in Leiden. Maar misschien zou slechts één enkele opleiding ook prima voldoen: er is ook maar één opleiding Japanologie in Nederland (356 studenten), en toch is de Nederlandse Japankunde niet bepaald kapot. Het is voor universiteiten weliswaar heel goed om een enorme waaier van opleidingen te kunnen presenteren op de open dag, maar voor de vakgebieden geldt dat niet per se. Er is echter hoop: minister Van Engelshoven wil dat de bekostiging van universiteiten minder afhankelijk wordt van de studentenaantallen. Als het zover komt, biedt dat een goed moment om te kijken naar alle hopeloos versnipperde opleidingen in Nederland, die nu nog tegen elkaar op moeten boksen. Wist u dat ratten niet alleen racen, maar ook prima kunnen samenwerken?

Colofon

Redactie-adres Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 10.000
Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Else van der Steeg (stagiair)
Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl
Medewerkers
Vera Amtzen · Remco Breuker · Maia de Quay · Marit de Roij · Benjamin Sprecher · Ivo Verseput
Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl
Basissontwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving marcel van den berg joostmarcellis.nl
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. Rick Lawson (voorzitter) · Prof. dr. Frank Israel (vice-voorzitter) · Dagmar Brouwer · Prof. dr. Willem van der Does · drs. Malou van Hintum · Emilie van Kinschot · Thomas van Klaveren · Nathan Oosthoek · Frank Rensen · dr. Alexander Pleijter · Marten Jesse Pot
Jaarabonnementen
Een jaarabonnement op *Mare* loopt van september t/m juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd krijgen door €35 over te maken op IBAN NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden (o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl.
Studenten betalen €25
Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het studentnummer vermelden.
Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272
Ingezonden mededelingen
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag 16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Column

Alsof een bachelor niets betekent

Regelmatig denk je dat je het ergste over de academische wereld al wel gehoord hebt, en elke keer blij je het mis te hebben. Het overkwam me laatst weer toen ik met een vriend zat te eten. Hij vertelde over zijn master econometrie, overigens niet in Leiden. Die master is, zoals zoveel masters in binnen- en buitenland, veel makkelijker dan de bachelor. Een van de redenen daarvoor is de instroom van hbo-studenten die na een economische hbo-bachelor aan de premaster en vervolgens de master econometrie mogen beginnen. Op zich al een wonderlijk fenomeen. Maar toen moest de clou nog komen: de universiteit heeft een tijdje terug besloten om de statistiekvakken uit de premaster te halen, omdat die veel te moeilijk bleken voor de hbo’ers. Vakken waar universitaire bachelorstudenten econometrie over struikelen en hun studie voor moeten afbreken. Het recht om in te stromen moet immers te allen tijde gewaarborgd worden – zie ook de verontwaardigde artikelen in de media wanneer blijkt dat er universitaire masters zijn die hbo’ers weren. Een recht dat getuigt van een fundamenteel onbegrip van de twee soorten onderwijs. Het hoger beroepsonderwijs is gericht op het verwerven van competenties en het toepassen van kennis op praktijkgerichte opdrachten. Wetenschappelijk onderwijs is theoretisch en onderzoeksggericht. Om nog maar niet te beginnen over het verschil in onderwijstempo en zelfstandigheid. Op het hoger beroepsonderwijs leer je fundamenteel andere dingen dan op de universiteit, en word je helemaal niet op een universitaire master voorbereid. Toch mogen jongeren met een hbo-bachelor op zak het grootste deel van een wetenschappelijke studie zomaar overslaan. Alsof een universitaire bachelor niets betekent. Het gevolg is dat het niveau omlaag gaat. De slagingspercentages en de gemiddeldes bij tentamens moeten immers gelijk blijven, terwijl een deel van de studenten aanzienlijk slechter presteert. Dat is allesbehalve gek. Een studiegenoot die deze route gevolgd had vertelde me over de problemen waar hij tegenaan liep. Hij had nog nooit een wetenschappelijk ar-

tikel gelezen en nog nooit in het Engels college gehad. Nu moest hij Engelstalige wetenschappelijke artikelen bestuderen en daar in het Engels commentaar op leveren. Dat ging natuurlijk veel moeizamer dan bij de studenten die daar al jaren in getraind waren. Deze studenten zelf zouden dikwijls veel beter tot hun recht komen in hbo-masters. Ze moeten veelal op hun tenen lopen op de universiteit en komen terecht in banen waar geen wetenschappelijke opleiding voor wordt gevraagd. Voor docenten zijn deze studenten bijzonder arbeidsintensief. Ze hebben veel begeleiding en herkansingen nodig, nog los van de energie die er in het organiseren en uitvoeren van premasters gaat zitten. Niet handig in tijden van ondraaglijke werkdruk. Om alle studenten binnenboord te houden wordt de universiteit vervolgens steeds meer verschoolt. Het is vreemd dat we op de middelbare school uitstekend begrijpen dat de verschillen tussen havo en vwo te groot zijn om geslaagde havisten zomaar in 6 vwo toe te laten, maar dat we het onderscheid een fase later volledig loslaten. Dat er zelfs een wettelijke verplichting is om hbo’ers te laten instromen in universitaire masters. En waarvoor? Voor de mobiliteit in het onderwijs. Een groot goed, maar moet er doorstroom zijn ten koste van alles? Mbo’s laten universitaire studenten ook niet zomaar instromen in het laatste jaar van de kokopleiding, omdat zij wel begrijpen dat studenten die een andere vorm van onderwijs hebben genoten niet over de juiste vaardigheden beschikken. Wat is er mis met de bestaande constructie om na een hbo-propedeuse aan een wo-bachelor te beginnen? Op deze manier vindt er doorstroom plaats, missen ex-hbo’ers de eerste jaren van de wetenschappelijke studie niet en wordt het op tijd signaleerd wanneer ze op de universiteit niet op hun plaats zijn. Zo blijft een masterdiploma ook nog iets waard. En daar is iedereen mee geholpen.

MARIT DE ROIJ studeerde geschiedenis en Russische studies in Leiden en volgt nu een vervolgmaster in Oxford

Interview

(L)even in het wild

Schrijver Charles Foster deed zich voor als beest

Charles Foster betrokken met zijn zoon een dassenburcht. 'Hij was een veel betere das dan ik.' Foto Felicity McCabe

De Britse jurist en schrijver Charles Foster wroette als das in de grond en scharrelde rond in vuilnis als een vos. Over zijn bestaan als dier schreef hij *Being a Beast*. Op 7 november vertelt hij in Leiden over het eten van wormen en het vechten met een kat.

DOOR VINCENT BONGERS 'Mijn zoon Tom was een veel betere das dan ik. Hij was acht en dus nog vrij klein toen we in het bos samen een dassenburcht betrokken. Klein zijn is verdomd handig als je je wilt voortbewegen tussen bomen en struiken. Kinderen zijn het gewend om op handen en voeten in de modder rond te kruipen. Tom manoeuvreerde veel makkelijker op vier poten door het bos dan een lompe volwassene als ik. Ik strompelde er maar wat achteraan.'

De Britse jurist en dierenarts Charles Foster (1962) besloot een paar jaar geleden te gaan leven als een dier. Over zijn bestaan als das, vos en otter schreef hij *Being a Beast*, dat in het Nederlands verscheen als *Leven als een beest*. Foster, die is verbonden aan de universiteit van Oxford, komt op donderdag 7 november naar het Africa Studies Centre in Leiden, waar hij wordt geïnterviewd.

De belangrijkste vraag luidt natuurlijk: waarom?

'Als klein kind wilde ik al weten hoe het was om iemand anders te zijn dan Charles Foster. Om niet vast te zitten in de echoput van mijn eigen kop probeerde ik in het hoofd

van een ander te kruipen. In onze tuin zat een merel. Ik keek in zijn geel-zwarte oogjes en de vogel staarde haast spottend terug naar mij. Hij wist dingen over de tuin die ik niet wist. Dat idee maakte me woest. Ik moest en zou weten wat er in die merel omging en ging obsessief alle mogelijke kennis verzamelen over deze vogelsoort. Toen is het zaadje voor dit boek al geplant.'

Een van de minder prettige dingen van een bestaan als das is het dieet. 'Dassen eten vooral heel veel wormen. Een flinke worm wegwerpen is geen pretje.'

Hij schetst de ervaring in het boek. 'Als je een worm in je mond stopt, dan probeert deze niet te ontsnappen door naar een donkere warme plek van je keelgat te vluchten. Nee, de worm gaat voor de lichte plekken tussen de tanden. Aangezien in de jaren zeventig in Sheffield niemand een beugel had, zijn er in mijn mond genoeg van die plekken. Zo'n beest gaat tekeer in je mond en je moet echt je best doen om het te vermalen.'

Tja, dat over die wormen moet hij elke keer opnieuw uitleggen, verzucht Foster.

'Had ik dat maar niet zo opgeschreven. Het boek gaat over empathie, en daar is dan wat minder aandacht voor. Mijn idee was: als ik een vos of das enigszins kan begrijpen, kan dat ook de relatie met mijn vrouw en zes kinderen verbeteren. De poging om aan mezelf te ontsnappen zorgde er als het ware voor dat ik mijn vermogen tot empathie train. Het was alsof ik naar een sportschool voor mijn brein ging.

Ik denk ook wel dat mijn empathie-spiers sterker zijn geworden.'

Maar écht ontdekken hoe het is om een das te zijn, blijft lastig, zegt hij.

'Eigenlijk is het hele boek één *slam dunk* van mislukkingen, maar toch was het de moeite waard om het te proberen. Al zijn er wel een paar milliseconden geweest waarin ik het landschap niet als mens maar uit het perspectief van het dier, dat zijn omgeving voornamelijk ruikt, in mij opnam. Dat is hoopgevend.'

'Je moet echt je best doen om een worm te vermaleren'

Foster was vroeger een fervent jager. 'Dat is een periode van mijn leven waar ik met schaamte op terugkijk. Toch heeft het er voor gezorgd dat ik dit boek kon schrijven. Er is een bepaalde intimiteit tussen jager en prooi. Je probeert het dier te begrijpen om het beter te kunnen stalken.'

Met sommige diersoorten kon Foster het beter vinden dan met andere, ontdekte hij. 'Otters zijn monsters. Dat was een vreselijke schok voor mij, want ik was altijd gek op die dieren. Het was alsof ik na 25 jaar huwelijk op een ochtend wakker werd, en...'

Hij slaakt een luide kreet: '... Aaaahhhh... tot mijn schrik

moest vaststellen dat de liefhebbende vrouw naast mij in bed eigenlijk een T-Rex was.'

Otters moeten blijven jagen om hun motor te laten draaien, legt Foster uit. 'Dat maakt dat ze in een permanente staat van manie verkeren. Ze vechten op een vreselijke manier met elkaar om de laatste vissen in de rivier. Ze rijten elkaars buiken open, bijten elkaars ballen eraf. Moordzuchtige psychopaten zijn het. Ze hebben geen tijd om te genieten van de wereld. Vossen kunnen soms even rustig de lucht opsnuiven of met hun welpjes spelen. Maar otters zijn monsters, die door ons zijn gecreëerd. Ze aten voornamelijk alen, en die zijn er door vervuiling nauwelijks meer. Hun gedrag is door de mens veranderd.'

Het lukte Foster niet om tot de wereld van de otter door te dringen. 'Het was geen succes. Ik lag tijden in de rivier om als een otter te worden. Ik deed dat met zoveel overgave, dat ik op een dag pas na een uur merkte dat er een enorme bloedzuiger aan mijn lip hing.'

Het leven als een stadsvos in Londen was succesvoller, vindt hij. 'Ze leven echt om ons heen. Je kunt veel van ze leren: hoe ze zich bewust zijn van hun omgeving en gebruik maken van alles wat de straten en tuinen bieden. Het zijn betere Londenaren dan de mensen die er wonen.'

Als viervoeter kroop Foster rond tussen het vuilnis. Het viel de meeste mensen op de stoep nauwelijks op. 'Hoe vaker je bent, hoe onzichtbaarder je blijkbaar wordt. Al werd ik uiteindelijk wel door de politie aangesproken toen ik net lag te sla-

pen onder een rododendronstruik. Dat was wel gênant. Toen ik vertelde wat ik aan het doen was, zei de agent: "Rot op naar huis, *sir*, and get a life." Dat is precies waar ik mee bezig ben, antwoordde ik. Dat vond hij niet grappig. Toen ben ik maar vos geworden in mijn eigen achtertuin.'

Maar er was in Londen wel een mooi moment van contact met een vrouwtjesvos.

'Ik was aan het knokken met een kat die het zeil waar ik onder schuilde had ondergepist. Het beest moest een lesje leren, dus ik lokte het met een kippenpoot. Het kwam tot een wilde achtervolging, maar ik ging al snel vloekend en tierend op mijn muil. Toen ik omhoog keek, was de kat weg maar zag ik vlak voor me een rode kop van een vos. Ze keek me aan met de kippenpoot in haar bek. Het was haast een blik van verstandhouding tussen ons. Er was echt een connectie. Even bleef ze wachten, en toen liep ze rustig weg.'

Volgens Foster was het geen verbeelding, of een voorbeeld van antropomorfisme, zoals critici wel beweren.

'Ik vind dat een armoedige manier om er naar te kijken. We delen veel anatomische hardware met deze dieren. Het zou vreemd zijn als gevoelens van dieren op geen enkele manier overeenkomen met die van ons. Er zijn raakvlakken, deze dieren hebben een vorm van bewustzijn.'

Interview Charles Foster, African Studies Centre, Pieter de la Court-gebouw, donderdag 7 november, 15.30, toegang gratis, wel aanmelden via www.ascleiden.nl

Nieuws

Geen ouderen in Statenhof

In het leegstaande kantoorpand Statenhof in Leiderdorp wil de eigenaar graag 206 studentenwoningen plaatsen. Niet iedereen is daar enthousiast over, en er kwamen dus vragen over aan de wethouder. Er is namelijk niet alleen kamernood in de Leidse regio, maar ook een tekort aan ouderenwoningen. Kunnen die er anders niet in? Nou, daar gaat de gemeente dus niet over, zo legt de gemeente uit bij de lokale zender Unity. Dat pand is van de eigenaar, en die wil er studenten in. De gemeente kan dat dwarsbomen als er een beter plan is, maar seniorenwoningen zijn juist een slechter plan, omdat je dan ineens ook een hele bups parkeerplaatsen moet aanleggen.

Record: meer studenten dan ooit

Universiteitskoepel VSNU komt met de eerste studentenaantallen voor dit collegejaar: er zijn 4 procent meer studenten dan het jaar ervoor. De definitieve aantallen studenten zijn nog niet bekend, maar volgens de eerste raming van de VSNU – gemaakt door de cijfers van universiteiten op te stellen – zijn er in 2019-2020 voor het eerst meer dan 300.000 bachelor- en masterstudenten ingeschreven aan Nederlandse universiteiten. Twintig procent van de totale groep bestaat uit internationale studenten, ietsje meer dan vorig jaar. De instroom van die groep en van de zij-instromende hbo'ers neemt toe; de instroom van vwo'ers blijft constant. Bij het bekendmaken van de cijfers onderstreept de VSNU nog maar eens dat de bekostiging van onderwijs niet automatisch meestijgt met de studentenaantallen.

Negatief advies over fraudewet

Het ministerie van Onderwijs wil DUO meer wapens geven om fraude met studiefinanciering op te sporen, maar het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) adviseert het wetsvoorstel nog even te laten liggen. Het huidige systeem is namelijk al erg complex, schrijft de commissie, die het ministerie adviseert eerst te kijken of de huidige wet op studiefinanciering niet vereenvoudigd kan worden. Zoals het voorstel er nu uitziet, lopen bovendien ook studenten die per ongeluk frauderen maar hun fout op tijd melden, de kans om gestraft te worden. Daarnaast is het niet duidelijk hoe groot de problematiek nu eigenlijk is.

Eerste paal SRON geslagen

De eerste paal voor de Leidse vestiging van ruimte-onderzoeksinstituut SRON zit in de grond. Dat is een NWO-instituut dat instrumenten ontwikkelt waarmee satellieten metingen kunnen doen. Nadat eerst een groot gedeelte van de sterrenkundigen van de Universiteit Utrecht naar Leiden verhuisde, verlaten nu ook hun oude bureaus en collega's van SRON de Uithof. Hoewel het instituut formeel geen onderdeel is van de Universiteit Leiden, komt het gebouw wel vlak bij de bètacampus te staan en gaan de onderzoekers van het instituut nauw samenwerken met Leidse sterrenkundigen.

VN-vertegenwoordiger duurzaamheid

De Leidse studente Aoife Fleming is verkozen tot jongerenvertegenwoordiger Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties. De jongerenvertegenwoordiger fungeert als tussenpersoon tussen jongeren en de politiek. Fleming zal jongeren toespreken over duurzaamheid, onder andere op de klimaatconferentie in Chili eind november. Fleming is derdejaars student rechten. Ze zette eerder in Leiden al de collegereeks Duurzaamheid & Recht op, en was actief bij de Leiden University Green Office.

Lipsius wordt nog drukker

‘We moeten allemaal een beetje inleveren’

Het is al behoorlijk druk in het Lipsiusgebouw, maar vanaf september 2020 wordt het nog drukker. Door de start van de verbouwing van Van Eyckhof en Van Wijkplaats in de zomer van 2020, worden de colleges en werkgroepen dan naar het Lipsius verplaatst.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK Van Eyckhof en Van Wijkplaats, ook wel Cluster Zuid genoemd, moeten per 1 september 2020 leeg zijn. Om de colleges die daar worden gegeven te kunnen opvangen, komen op de

eerste en tweede verdieping van het Lipsius 23 extra onderwijszalen. Daarvoor zijn sinds deze maand het faculteitsbestuur en faculteitsbureau uitgeweken naar Reuvensplaats en gaat het Academisch Talencentrum verhuizen van de eerste naar de derde verdieping.

Tussen enkele van de vrijgekomen ruimtes worden de muren weggehaald en de luchtkwaliteit wordt verbeterd, zodat ze per 1 september 2020 gebruikt kunnen worden voor onderwijs.

Dat betekent dat het Lipsius nog drukker wordt, terwijl dat, zeker rond lunchtijd, al uit haar voegen barst. Faculteitsraadslid Mitchell

Wiegand Bruss van de Liberale Studentenpartij ziet daarom weinig in de plannen. ‘Er is nu al bijna geen ruimte op de tweede verdieping. Ik zie niet hoe straks duizend studenten door die smalle gangetjes moeten en het lijkt me ook niet brandveilig.’ Daarnaast verbaast het hem dat de faculteitsraad niet bij de plannen is betrokken. ‘Het plan is aan ons voorgelegd zonder details en uitwerkingen. Als raad hebben we geen inspraak gehad.’

Volgens facilitair accountmanager Carola Koetsier voldoet het plan aan de brandveiligheidseisen. ‘De brandweer is geweest en het is onderzocht en berekend. Het kan.

Maar we gaan het nauwlettend in de gaten houden.’

Om alle colleges te kunnen laten plaatsvinden, gaat het aantal contacturen in de avond verdubbelen. Nu zijn er nog 46 colleges tussen 17 en 19 uur, maar dat worden er 104 per week. ‘We krijgen een veel hogere bezettingsgraad’, zei huisvestingsadviseur Elisa Meijer in de faculteitsraadsvergadering. ‘We zullen dus allemaal een beetje moeten inleveren. Ik wil iedereen vragen hun steentje bij te dragen.’

In de loop van 2022 komt er weer extra ruimte ter beschikking; dan wordt het verbouwde Cluster Zuid weer in gebruik genomen.

Het ‘vuil’ op het pekmesje bleek oeroude lijm

Nu te zien in het Rijksmuseum van Oudheden: een stukje vuursteen van een paar centimeter, met wat zwarte drek eraan (links). De amateurarcheoloog die het ontdekte, stelde nog voor om dat ‘vuil’ weg te halen, maar dat bleek nu net het mooie aan de vondst: het zijn de resten van het kleverige spul waarmee het steentje vastzat aan een steel, zoals op de replicatie rechts. Die pek, zo laten Leidse archeologen zien in wetenschapsblad PNAS, is vijftigduizend jaar oud en gemaakt door Neanderthalers. Uit de hoeveelheid en de chemische samenstelling valt af te leiden dat het niet toevallig uit een kampvuur is geschraapt, maar met zorg en vakkennis geproduceerd moet zijn uit hele stapels berkenschors. Gecombineerd met vergelijkbare vondsten uit Italië en Duitsland rijst nu het beeld op van Neanderthalers die dit kunstje duizenden jaren lang hebben uitgevoerd. BB

Minister geeft boze prof twee ton

De Nijmeegse sterrenkundige Heino Falcke – bekend van die foto van een zwart gat - klaagde dat hij achter het net had gevestigd bij subsidierondes van NWO. Nu krijgt hij € 200.000,- van de minister.

Weet u nog, die foto van dat zwarte gat, die in april de wereld over ging? Die werd gemaakt door een groot internationaal samenwerkingsverband, en een van de mensen die daarin zaten was de Nijmeegse astronoom Heino Falcke.

Voor het vervolgonderzoek had Falcke meerdere beurzen aan-

gevraagd bij subsidieverstrekker NWO, en die aanvragen werden, zoals verreweg de meeste aanvragen, niet gehonoreerd. De Volkskrant vond dat opmerkelijk, en publiceerde een interview met de astronoom. Die uitte daar zijn teleurstelling: ‘Soms heb je een kans voor open doel. Dan is het zonde om hem niet te nemen. Waarom zou je de bal dan afleggen op iemand die nog niet in scoringspositie staat?’

Tweede Kamerleden Jan Paternotte (D66) en Frank Futselaar (SP) stelden Kamervragen naar aanleiding van het stuk. Was hier niet gewoon

iets misgegaan? Loopt de Nederlandse sterrenkunde zo kansen mis?

Over die laatste vraag wilde minister Van Engelshoven niet speculeren, maar ze had wel goed nieuws voor Falcke: die foto had namelijk heel veel positieve aandacht voor fundamentele wetenschap gegeneerd. ‘Gezien het belang van goede wetenschapscommunicatie en omdat de wetenschapscommunicatie veel vergt van Prof. Falcke en zijn onderzoeksgroep, heb ik een éénmalig bedrag van € 200.000 toegekend.’ Ondanks het feit dat ze dit geld achter de rug van NWO om

uitdeelt, benadrukt ze in haar antwoorden op Paternotte en Futselaar dat ze het volste vertrouwen heeft dat die organisatie ‘de juiste keuzes maakt’.

En de hoge werkdruk voor onderzoekers, mede veroorzaakt doordat ze de hele tijd voor Jan Doedel aanvragen zitten te schrijven? Werkt ze aan: ‘Tenslotte heb ik aan NWO, universiteitskoepel VSNU en wetenschapsorganisatie KNAW verzocht een gezamenlijk plan op te stellen om de (systeem)druk op wetenschappers te verlichten. Daarover zijn ze met elkaar in gesprek.’ BB

‘Stem tegen de begroting’

Vakbonden roepen de medezeggenschap op om tegen de universitaire begrotingen te stemmen. Op deze manier willen de bonden de druk op minister Van Engelshoven opvoeren en meer geld voor het hoger onderwijs afdwingen.

‘Het Nederlandse wetenschappelijke onderwijs kampt al decennia met een structurele onderfinanciering’, schrijven de bonden, die gesteund worden door protestbeweging WOinActie en studentenvakbond LSVb. ‘Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot een torenhoge werkdruk en uitpuilende collegezalen. Daarnaast heeft het wetenschappelijk onderwijs keer op keer te kampen met extra bezuinigingen en verwoestende maatregelen voor de sector. Zolang er nog geen fatsoenlijk landelijk akkoord voor de financiering van het wetenschappelijk onderwijs is, roepen de bonden de medezeggenschapsraden op om niet in te stemmen met de afzonderlijke begrotingen.’

‘We moeten het er in de raad nog over hebben, maar ik verwacht niet dat tegenstemmen om deze reden onze tactiek gaat zijn’, reageert Bart van der Steen, die namens FNV Overheid in de Leidse universiteitsraad zit. ‘Er zijn best tegenstellingen tussen het college van bestuur en de raad, maar als het bijvoorbeeld gaat om het uitvoeren van het advies van Van Rijn is die er niet. Het college heeft al laten weten dat deze universiteit het schuiven van geld naar bèta-opleidingen compenseert. Dat vinden wij ook logisch. De tegenstelling is tussen de politiek in Den Haag en het hoger onderwijs.’ VB

Vingerscans sportcentrum mogen niet

Het USC schendt de privacy van haar klanten, meldt Nu.nl. Het sportcentrum van de Leidse universiteit mag niet langer vingerafdrukken gebruiken als toegangsmethode zonder een goed alternatief aan te bieden.

Volgens toezichthouder Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is dat in strijd met de wet. Een vingerafdruk gebruiken als toegangscontrole mag alleen als klanten er over worden geïnformeerd en er een goed alternatief wordt aangeboden.

Uit een inventarisatie van Nu.nl van alle universitaire sportcentra, bleek dat dat in Leiden niet het geval was. Een woordvoerder van de universiteit liet weten dat het beleid wordt aangepast, en dat klanten op zo kort mogelijke termijn ook zonder vingerafdrukcontrole binnen kunnen komen.

Het universitaire sportcentrum van Leiden is overigens niet de enige: ook het USC Amsterdam (van de UvA) maakt gebruik van vingerscans zonder klanten te wijzen op een alternatief. Zij gaan het beleid niet aanpassen. Klanten kunnen al een toegangsbewijs krijgen, lieten ze in een reactie aan Nu.nl weten. **SW**

HSVL-tijdschriften belanden in afvalbak

De universiteit heeft per ongeluk een aantal jaargangen van het verenigingstijdschrift *Déjà Vu* van de opleiding geschiedenis weggegooid.

'Het gaat om zeker vijf jaargangen', zegt bestuurslid Tommy van Thienen van studievereniging HSVL. Van Thienen legt uit dat het is misgegaan door de verhuizing van het bestuur. Het bestuur zat tot voor kort in het Huizinga, maar zetelt nu in Reuvensplaats.

'Omdat de studenten geschiedenis vooral op het Huizinga rondlopen, wilden we daar als vereniging zichtbaar blijven. Daarom hebben we de kast met de tijdschriften daar laten staan. Alles wat verhuisd moest worden, kreeg een sticker opgeplakt. De kast kreeg dus geen sticker. Maar de universiteit heeft de verhuizers opgedragen alles zonder sticker weg te gooien.'

De kast werd teruggevonden, maar de tijdschriften zijn inmiddels verbrand. 'We hebben nu alleen nog wat limited editions', vertelt Van Thienen. 'Maar de universiteit heeft ons aangeboden om de verloren exemplaren te laten herdrukken en de kosten daarvan te vergoeden.' **SvL**

Straf voor 'vreemde smetten'

Universiteit wil met trainingen soortgelijke incidenten voorkomen

De Universiteit Leiden heeft maatregelen getroffen tegen de student die een aantal weken geleden de omstreden tekst 'van vreemde smetten vrij' schreef op een whiteboard.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK Dat gebeurde in een vergaderruimte in het Haagse studentencentrum Beehive. De tekst was een stuk uit het voormalige Nederlandse volkslied 'Wien Neerlandsch bloed' van Hendrik Tollens. Het ging onder andere om het fragment 'van vreemde smetten vrij'. Daaronder was de VOC-vlag getekend.

Op de medewerkerswebsite schrijft de universiteit dat 'met deze student meerdere gesprekken zijn gevoerd'. Ook gaan hij en alle betrokken studieverenigingen gezamenlijk deelnemen aan een 'trainingstraject dat erop gericht is dit soort incidenten te voorkomen'. Die training bestaat uit diverse werksessies onder begeleiding van een externe deskundige 'om begrip te bevorderen, dialoog te voeren over wat er is gebeurd, en te bespreken wat gedaan kan worden als een dergelijke situatie zich voordoet'.

De universiteit noemt expliciet dat de betreffende student geen Security Studies studeert, zoals een student International Studies op Twitter eerder stellig beweerde en die door *Mare* werd aangehaald. Volgens een bron die bij gesprekken over het incident aanwezig is geweest, heeft juist een student van International Studies de tekst op het bord geschreven. Universiteitswoordvoerder Caroline van Overbeeke wil dat niet bevestigen. 'Het doet er niet toe. We vinden het niet relevant om te wijzen naar een studierichting.' De student heeft schriftelijk verklaard dat hij de tekst op het bord heeft geschreven.

De universiteit heeft naar aanleiding van dit en twee eerdere incidenten een aantal maatregelen ontworpen dat voor een 'veilige community' zou moeten zorgen. Zo moeten docenten in zowel hun colleges als online aandacht gaan besteden aan omgangsvormen en gedragscodes. En er komt een cursus voor bachelorstudenten op de campus Den Haag, waarin inclusiviteit en omgangsvormen met alle studenten bespreekbaar wordt gemaakt.

Vanaf januari 2020 is er een speciale balie in Wijnhaven waar studenten 'extra ondersteuning kunnen krijgen bij community-vorming'. Verder gaat

in 2020 het Diversity Office een training aanbieden aan decanen en andere bestuurders van de universiteit 'gericht op diversiteit en inclusiviteit' die verzorgd wordt door een deskundige op het gebied van ontoelaatbaar gedrag.

Onderwijsminister Van Engelshoven heeft inmiddels gereageerd op de Kamervragen van Kirsten van den Hul (PvdA) over het incident. 'Het is zorgelijk dat deze en eerdere incidenten in korte tijd bij de Universiteit Leiden hebben plaatsgevonden', schrijft zij. 'Ik neem in algemene zin afstand van iedere racistische uiting op een universiteit. Instellingen hebben een verantwoordelijkheid om alle vor-

men van discriminatie, waaronder nadrukkelijk ook racisme, tegen te gaan. Universiteiten moeten racisme niet accepteren en dienen passende maatregelen te treffen als er sprake is van racistisch handelen.'

De minister ziet geen reden om met de universiteit in gesprek te gaan. 'De Universiteit Leiden heeft publiekelijk afstand genomen van het incident en heeft aangetoond dit onderwerp serieus te nemen. De universiteit heeft onderzocht wat er is voorgevallen en heeft passende maatregelen getroffen.' De student die de tekst op het bord heeft geschreven, heeft spijt betuigd, aldus de minister.

Archeologie wil samenwerken

De Leidse archeologie is 'super-dominant', waardoor de faculteiten elders in het land het moeilijk hebben. Dat is niet goed voor het vakgebied, zegt het archeologiebestuur. Daarom willen ze samenwerken.

Opleidingen krijgen meer geld als ze een groter marktaandeel hebben, dus een marktaandeel van 78 procent is in principe goed nieuws. Maar het gaat ook ten koste van archeologie-opleidingen aan andere universitei-

ten, zegt decaan Jan Kolen tijdens de faculteitsraadvergadering. 'Terwijl daar ook hoogwaardig onderzoek wordt gedaan', zegt hij. 'Die opleidingen hebben het moeilijk. En dat is niet goed voor de Nederlandse archeologie'. Het bestuur wil kijken of ze kunnen samenwerken met andere universiteiten, om hun vakgebied overeind te houden.

'Leiden was altijd al groot, maar nu zijn we superdominant geworden', zegt bestuurslid Bleda Düring later aan de telefoon. 'Maar in Am-

sterdam is het momenteel een beetje zieltogend, met weinig studenten. Voor ons is het prettig, maar vanuit de discipline word je kwetsbaarder, en het wordt moeilijker om alle sub-disciplines overeind te houden.'

'Wat wringt is dat archeologie meer is dan een universitaire studie, er zit ook een groot maatschappelijk werkveld aan vast. In de Nederlandse archeologie werken zo'n duizend mensen, en nog een heleboel mensen die voor gemeentelijke of provinciale archeologische diensten werken. Die

kijken allemaal naar de universiteiten: ze bellen ons als ze iets willen weten, komen naar onze bibliotheek. We zijn belangrijk voor dat vakgebied. En dat staat onder spanning.'

Een eerste notitie over de plannen ligt nu bij de decaan. Het bestuur wil partners uitnodigen voor gesprekken. 'We willen in ieder geval overleg over wat er echt overeind gehouden moet worden, en zorgen dat we niet gaan dubbelen. En misschien moeten we kijken wat we elkaar kunnen gunnen.' **AK**

'Bevries het collegegeld

Studenten hebben steeds minder te besteden door stijgende huurprijzen en collegegeld, zegt studentenorganisatie ISO. Ze vragen het kabinet het collegegeld te bevriezen.

'Terwijl het merendeel van de Nederlandse bevolking erop vooruitgaat, worden studenten vergeten. Het bevriezen van het collegegeld kan voor directe verlichting zorgen, dat is wel het minste wat zou kunnen gebeuren', schrijft ISO-voorzitter Kees Gillesse op de site.

De organisatie publiceerde een rapport, waarin ze concluderen dat de koopkracht van hbo- en wo-stu-

denten in 2020 respectievelijk 0,42 en 0,92 procent daalt. Bij wo-studenten is de daling groter, omdat 'universitaire studenten vaker op kamers gaan en daarom als groep relatief harder worden getroffen door de hoge stijging in huurprijzen. Daarnaast werken hbo'ers meer, waardoor zij relatief meer profiteren van loonstijgingen.'

Om die daling tegen te gaan, wil ISO onder andere dat het kabinet het collegegeld bevriest. Studeren wordt elk jaar een paar tientjes duurder. In 2008 kostte een jaar studeren 1565 euro. Dit jaar is het 2084 euro, en volgend jaar 2143.

Vroeger, voor de invoering van

het leenstelsel, werden studenten gecompenseerd met de basisbeurs, schrijft ISO. Dat is nu niet meer het geval. 'Hierdoor is de compenserende functie van inflatie voor alle studenten sterk ingedamd. De groei van het wettelijk collegegeld moet daarom een halt toe worden geroepen zolang studenten niet voor de stijging worden gecompenseerd.' Daarnaast roept de organisatie op om studenten als expliciet op te nemen in de koopkrachtberekeningen van de overheid. Ook pleiten ze voor een herinvoering van de basisbeurs, en roepen ze op te zorgen voor meer betaalbare kamers voor studenten. **AK**

Meer vrouwelijke hoogleraren

Het percentage vrouwelijke hoogleraren is in 2018 opnieuw gestegen, blijkt uit de jaarlijkse telling van de Vereniging van Universiteiten (VSNU).

In 2017 was 20 procent van de hoogleraren in Nederland vrouw, in 2018 is dat gestegen tot 22 procent. Over het algemeen geldt: hoe hoger de functie, hoe lager het percentage vrouwelijk personeel. Onder promovendi is bijvoorbeeld al zo'n tien jaar lang ongeveer 45 procent vrouw.

Vooral in de hogere wetenschappelijke functies is er dus nog ruimte voor verbetering. Leiden doet het volgens de telling best goed. Na de Open Universiteit (34,7 procent)

heeft Leiden met bijna 30 procent de meeste vrouwelijke hoogleraren van alle universiteiten. Het streefcijfer voor 2020 had de universiteit vastgesteld op 27 procent – dat is alvast gelukt.

De Erasmus Universiteit in Rotterdam komt het minst voordelig uit de bus, met slechts 14,8 procent vrouwelijke hoogleraren. De EUR mikte op 20 procent in 2020, maar dat lijkt dus nog ver weg.

In de andere wetenschappelijke functies is het aantal vrouwen in Nederland gelijk gebleven, behalve onder de universitair docenten. In 2018 was 43 procent van de universitair docenten vrouw, twee procent meer dan het jaar ervoor. **SW**

Achtergrond

Het nihilisme van Netflix

Waarom we willen ontsnappen aan keuzevrijheid

De ideeën van Friedrich Nietzsche zijn goed toepasbaar op de technologie van nu, vindt filosoof Nolen Gertz. 'Tinder is genieten van wreedheid.'

wat ik vooral fascinerend vind is hoe consumenten Netflix gebruiken. Eerst deed het bedrijf zich voor als een gigantische bibliotheek met films waaruit je een keuze kunt maken. Maar toen ontdekte Netflix dat het

de vrijheid van keuze. Want kiezen is moeilijk.' Volgens Gertz groeit het idee dat de wereld te reduceren is tot een aantal problemen die technologie kan oplossen. 'Problemen die deels zijn ontstaan door het gebruik

computercode. Algoritmes moeten problemen van de bevooroordeelde en inefficiënte mens oplossen. Het is een gevaarlijke ontwikkeling dat elke beslissing wordt genomen op basis van een algoritme. Die hebben

probleem dat door een app wordt gefikst.'

Die toepassingen vertellen je hoe je moet leven. 'De smartwatch om je pols bepaalt hoeveel stappen je per dag moet nemen. Dat apparaat zegt 10.000. Dat is nergens op gebaseerd. Het klinkt gewoon goed: 5000 stappen of 15.000 had ook gekund.'

Sommige apps maken de akelige kant van de mens juist extra zichtbaar, zegt Gertz.

'Dat zie je bijvoorbeeld bij Tinder. Daar viert nihilistisch genot hoogtij. Het idee is dat het een dating app is, maar als je naar de cijfers kijkt is dat eigenlijk niet zo. Heel erg weinig swipes leiden tot een afspraakje. De kick is dat het je de macht geeft om mensen te beoordelen. De neiging om te genieten van wreedheid, vond Nietzsche het zorgelijke aspect van nihilisme.'

Maar uit recente ontwikkelingen, bijvoorbeeld rond Facebook, blijkt toch juist dat een flink deel van die "slaafse" mensheid best scherpe kritiek heeft op technologie? Mark Zuckerberg zit net als Twitterbaas Jack Dorsey regelmatig in het beklaagdenbankje.

'Dat klopt, maar de focus van die kritiek is verkeerd', vindt Gertz. 'We kijken namelijk niet naar onszelf, maar naar die bedrijven. Sterker nog, het is niet Facebook dat op de korrel wordt genomen, maar Zuckerberg. Hij is slechts een icoon van een dieperliggend probleem. Het is onzin om tegen Twitter en Facebook te rebelleren door te zeggen dat zij niet sociaal zijn en mensen niet echt met elkaar in contact brengen. Het probleem zijn wij: de gebruikers zelf.'

Nolen Gertz, *Nihilism and technology*.
Brave New World Conference Naturalis 4 en 5 november, tickets € 75 per dag (studenten € 25)

DOOR VINCENT BONGERS 'Ik ben niet iemand die een positief praatje houdt over technologie', zegt de Amerikaanse filosoof Nolen Gertz, verbonden aan de TU Twente. 'Ik ben op congressen vaak de *bad guy* die gaten prikt in het idee dat apparaten en apps ons naar Utopia gaan leiden.'

Op 5 november doet hij dat op de Leidse tech-conferentie Brave New World. 'Wat er naar mijn idee aan de hand is, is goed omschreven door Friedrich Nietzsche.' Die Duitse filosoof schreef in de negentiende eeuw over nihilisme. In het kort: het idee dat niets van belang is, en het leven doelloos. Nietzsche zag het nihilisme als een groot gevaar.

En hoewel er destijds niks viel te liken of swipen, zijn Nietzsches ideeën toch toepasbaar op de huidige technische ontwikkelingen, schrijft Gertz in het vorig jaar verschenen boek *Nihilism and technology*.

'Hij stelde dat we er alles aan doen om maar niet na te hoeven denken over onze eigen menselijkheid. We hebben de neiging om ons te verzetten tegen het leven en ons te laten afleiden van wat echt van belang is. We zoeken ontspanning om aan onszelf te ontsnappen. Dat is ook de reden waarom we apps en apparaten en streamingsservices op een bepaalde manier ontwerpen.'

Een goed voorbeeld hiervan is hoe Netflix werkt, legt Gertz uit. '*Netflix and chill* is een eufemisme voor een uitnodiging om seks te hebben. Het frappante is dat het bedrijf die uitdrukking prompt ging gebruiken in hun marketingcampagne. Maar

publiek helemaal niet zelf wil kiezen. Kijkers gebruiken liever aanbevelingen en de *autoplay feature*. We willen dat het bedrijf bepaalt wat wij bekijken. We willen ontsnappen aan

van de vorige generatie technologie. Het is een vicieuze cirkel, alleen hebben we dat niet door. We zien technologie haast als iets dat superieur is aan de mens. We vertrouwen op

ook tekortkomingen en vooroordelen, net als de mensen die ze ontwikkelden. Maar je kunt nu wel mooi de verantwoordelijkheid afschuiven op computers. Zo wordt het leven een

Terug? Of huisje, boompje, beestje?

Criminologen van het Prison Project onderzoeken recidive

Criminelen die hun leven willen beteren, kunnen dat ook echt. Maar ze hebben wel betere hulp nodig.

DOOR BART BRAUN Toen Wessel zijn vader aanviel met een wapen, had hij al jaren problemen met drank, cocaïne en xtc. Hij had er al heel wat vechtpartijen op zitten, en verdiende daarnaast geld met het dealen van drugs, die hij van zijn vader kon stelen. Op dit punt in zijn leven was Wessel zestien jaar. In het echt heet Wessel anders. Net als bij de andere 27 veroordeelden die criminoloog Jennifer Doekhie volgde voor haar onderzoek, is zijn naam gefingeerd. Nadat hij de straf voor poging tot moord op zijn vader uitzat, belandde hij als volwassene weer in de gevangenis voor een poging tot doodslag bij het innemen van een schuld. Tijdens die straf kwam hij Doekhie tegen.

Doekhies dissertatie, waarop ze vorige maand promoveerde, is onderdeel van een groter onderzoek naar gevangenen en recidive, het *Prison Project*. We geven in Nederland gevangenisstraffen om meerdere redenen, en één daarvan is dat we hopen dat de boeven hun lesje leren en geen misdaden meer plegen. *Distance*, heet dat in het Engels, en dat gaat dus verder dan alleen het uitblijven van recidive. 'Iemand moet zich echt onttrekken uit het criminele leven', omschrijft Doekhie het. 'Er verandert als het ware iets in hun hoofd.'

Van recidive – die zich een stuk makkelijker laat meten – weten we twee belangrijke dingen. Het goede nieuws: het daalt al jaren. Het slechte nieuws: van de grofweg dertigduizend mensen die elk

jaar een Nederlandse gevangenis verlaten, zitten er tienduizend binnen twee jaar alweer vast. Een van de doelen van het *Prison Project* is onderzoeken hoe dat aantal omlaag zou kunnen.

Doekhie ondervroeg langgestraften die tegen het einde van hun straf aanzaten: hoe zagen ze de toekomst voor zich? Gaan ze terug de criminaliteit in, of hun leven beteren? Als ze een leven zonder misdaad willen, hoe gaan ze dat dan aanpakken? En ze keek wat er vervolgens na de vrijlating gebeurde. Dat ging natuurlijk niet bij alle deelnemers even gemakkelijk. 'Stalken wil ik het niet noemen, maar een jongen die al heeft gezegd dat hij door zal gaan met criminaliteit, zit niet te wachten op een nieuwsgierige onderzoeker.'

Tien van de ondervraagden wisten al dat ze na vrijlating misdaden zouden blijven plegen. 'Het levert status op, en ze kunnen voor hun gezin zorgen. Wat ze krijgen uit de criminele wereld, kan de legitieme wereld ze niet geven. Dan lijkt misdaad de enige optie. Je raakt er ook aan gewend om het op die manier te doen.'

Wessel verwoordde dat in zijn interview als volgt:

'Als ik een baan krijg, met mijn voorgeschiedenis, verdien ik misschien twaalf, dertienhonderd euro in de maand, maximaal. Mijn vriendin, als ik er eentje krijg, nog eens 1600 euro. Per maand heb ik minstens zes à zevenduizend euro extra nodig. Ik weet hoe ik ben. Als ik uit ga, de stad in... Ik geef al een hoop geld uit aan kleren. Als ik 's avonds uitga, geef ik ook een hoop geld uit. Minstens zes-, zevenhonderd euro aan drank en drugs per avond.'

Doekhie: 'Er moet echt iets gebeuren om de verandering in te

zetten. Je gaat echt minder verdienen. Degenen die wel voor een ander leven kiezen, hebben het over een andere waarde van geld: 'Ik liep altijd in de duurste kleren, maar nu ik er echt voor werk, is het zoveel meer waard.'

En dan nog, hoe maak je die overstap? Doekhie: 'Vraag één: waar zie je jezelf over vijf jaar? Antwoord: "Dat heeft nog nooit iemand aan me gevraagd. Het enige waar ik goed in ben, is overvallen plegen." Klinkt als iemand die waardevolle kennis mee kan brengen in de security-sector, toch? 'Dat kan niet. Je krijgt geen Verklaring Omtrent Gedrag. Zonder dat papiertje mag je niet eens vuilnisman worden.'

De klassieke vuistregel voor

'Ik ben hier tevreden. Buiten ben je altijd op de vlucht'

reclassering is het belang van de drie W's: werk, woning en, ehm, een partner. De meeste ondervraagden willen dat ook: huisje, boompje, beestje – al is er dus een gedeelte van plan dat te gaan betalen door bijvoorbeeld drugs te verkopen. 'Als je echter doorvraagt, dan zijn die idealen heel leeg. Wat houdt het in om een goede vader te zijn, bijvoorbeeld? De meesten hebben, zoals Wessel, geen rolmodellen gehad. Deze groep veroordeelden heeft vaak doelen, maar geen idee hoe die te bereiken.'

Dat biedt mogelijkheden, zou je zeggen. Doekhie eindigt haar proefschrift dan ook met de aanbeveling om gevangenen daarbij te helpen. Er is een cursus 'vrij verantwoord vaderschap' die je in de gevangenis kan volgen, maar die steunt nu grotendeels op vrijwilligerswerk. Ook het vergroten van zelfvertrouwen kan helpen om mensen die gemotiveerd zijn om op het rechte pad te blijven, daar ook te houden. Wat hoop biedt: van de groep veroordeelden die tegen Doekhie zei dat ze hun leven zou beteren, lijkt vrijwel iedereen dat ook echt gedaan te hebben.

Alleen: dat waren maar tien van de achtentwintig mensen. 'In het huidige systeem ligt er veel nadruk op eigen verantwoordelijkheid. Reïntegratie moet je verdienen door goed gedrag. Dat is begrijpelijk, maar het staat totaal haaks op het doel van de straf. De mensen die geen motivatie tonen, die niks willen, dat is wellicht ook de groep die de hulp het meeste nodig heeft, die meer vertrouwen in zichzelf en in het legitieme moet ontwikkelen.'

En Wessel? Die had moeite zich aan te passen aan het niet-criminele leven buiten en moeite om de trauma's uit zijn jeugd te verwerken. Hij sloopte een paar maanden na zijn vrijlating zijn enkelband, en ging weer ripdeals doen. Toen hij na een paar maanden werd opgepakt voor een geweldsmisdrijf verwachtte hij minstens twaalf jaar te krijgen. Hij kende de bewakers nog van de vorige keer, en lijkt het wel prima te vinden in de gevangenis: 'Buiten ben je altijd op de vlucht, en kon ik mijn kinderen niet zien. Het leven is daar moeilijker. Eigenlijk ben ik wel tevreden met hoe mijn leven gaat. Yeah, ik ben gelukkig.'

Nieuwsgierigheid

meten met games

Stel, je bent geïnteresseerd in nieuwsgierigheid. Dat is een belangrijke menselijke eigenschap, die van invloed kan zijn op van alles en nog wat, en zich wellicht ook door allerlei verschillende zaken laat beïnvloeden. Eén van de manieren waarop je nieuwsgierigheid en nieuwsgierig gedrag zou kunnen onderzoeken is in computerspellen. Ze zijn uitwisselbaar tussen labs, nemen weinig ruimte in, en zijn veilig voor je proefpersonen. Maar hoe maak je een spel dat daar geschikt voor is? Of, als je er eentje van de plank wil pakken, welke moet je dan hebben?

Marcello Gómez Maureira van het informatica-instituut LIACS vroeg dat laatste aan meer dan honderd gamers, opgetrommeld via Facebookgroepen. Nieuwsgierigheid kan natuurlijk op verschillende dingen slaan: puzzels oplossen, een verhaal beleven, mensen leren kennen of een wereld verkennen, bijvoorbeeld. Dat zorgt ervoor dat er spellen uit verschillende genres genoemd werden door de ondervraagden. De feministische klassiekers uit de *Portal*-serie werden het vaakst genoemd in de puzzelcategorie, maar verkenningen als *Skyrim* en *Zelda: Breath of the Wild* scoorden goed over meerdere categorieën. Zijn die dan ook het beste om nieuwsgierigheid mee op te wekken of te testen? Dat moet dus nog gevalideerd worden, benadrukken Gómez Maureira en zijn co-auteur in *Entertainment Computing*.

Selfies

Selfies zijn de populairste foto's op sociale media, maar er zijn redenen om ze niet alleen maar leuk te vinden. Er zijn studies die laten zien dat vrouwen die veel selfies maken vaker ontevreden zijn over hun lichaam, bijvoorbeeld.

Hoe zit dat bij vrouwen met een eetstoornis? Maken die dan juist heel weinig selfies omdat ze zichzelf – al dan niet onterecht – te dik vinden? Leidse en Amsterdamse psychologen schreven erover in het vakblad *Computers in Human Behavior*.

Zij ondervroegen 184 vrouwen met een eetstoornis, waarvan er 152 wel eens een selfie maakten. Binnen deze groep is er juist geen verband tussen ontevredenheid over het lichaam en het posten van selfies. Dat wordt anders bij de zelfkiekjes die de vrouwen maken en niet online zetten. Hoe vaker iemand dat deed, hoe vaker ze ook ander lichaamscontroleerend gedrag vertoonden, zoals in vetrollen knippen, meetlinten erbij pakken of kleren opnieuw passen. En dat soort gedrag is niet alleen symptomatisch voor een eetstoornis, het kan die volgens de vakliteratuur ook bestendigen.

Toch is de groep die dat doet niet ontevredener over hun lichaam; mogelijk omdat die fotografie een gevoel van controle geeft.

Testosteron

Bij diverse diersoorten gebeurt er iets met de mannetjes als ze vader worden. Ze maken minder van het hormoon testosteron aan, en dat zorgt er dan weer voor dat ze meer zorgend gedrag vertonen. Voor knaagdieren en pen-seelaapjes is dat verhaal redelijk dichtgetimmerd, en mensenmannetjes die hun partner zwanger hebben gemaakt, krijgen veelvuldig te horen dat hen hetzelfde te wachten staat. Of dat ook echt zo is, is nog maar de vraag.

Leidse pedagogen veegden alle onderzoeken naar dit verschijnsel bij elkaar en hielden ze kritisch tegen het licht. Mannen met kinderen en mannen die veel zorgen hebben inderdaad gemiddeld ietsje lagere testosteronspiegels, zo valt te lezen in *Psychoneuroendocrinology*, maar heel groot zijn de effecten allemaal niet. Bovendien valt op dat juist de eerste, kleinschalige studies de grootste verschillen vonden. Als die er vervolgens voor zorgden dat studies die geen effect vonden moeilijker gepubliceerd werden, dan klopt je totaalplaatje van alle research natuurlijk ook niet meer. 'Er is geen robuust bewijs voor deze hypothese', schrijven de onderzoekers.

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,— per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 28 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet**

onderwijs: *Economie, 4 havo. *Nederlands, 3 mavo. *Nederlands, 4 havo. *Engels, 4 havo. *Engels, Nederlands, biologie, brugklas mavo-havo. *Begrijpend lezen, 2 vso. **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Wij (Mirjam en Vera) zoeken een **oppas** voor onze zoon Bram in **Oegstgeest**. Niet voor vast, maar af en toe 's avonds (anders komen we Leiden nóóit meer in). Hij is op 3 september geboren, ervaring met baby's is dus wel fijn. We horen het

graag! vpcjansen@gmail.com.

Maretje Extra

w Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi- commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,— incl. BTW voor elke vijfendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

Academische Agenda

Dhr. M.P. O'Donnell hoopt op dinsdag 5 november om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'A Glimmering Light'. Promotor is prof.dr F.W. Korsten.

Dhr. M.C. Verboom hoopt op dinsdag 5 november om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Pharmacogenetics and cost-effectiveness of systemic treatment in soft tissue sarcoma'. Promotoren zijn prof.dr. A.J. Gelderblom en prof.dr. H.J. Guchelaar.

Dhr. S.M. Verhage hoopt op dinsdag 5 november om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Management of the posterior malleolus in trimalleolar fractures'. Promotor is prof.dr. I.B. Schipper.

Dhr. E.D. Mock hoopt op woensdag 6 november om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Illuminating N-acylethanolamine

biosynthesis with new chemical tools'. Promotor is prof.dr. M. van der Stelt.

Mw. V.R. Beavon-Ham hoopt op woensdag 6 november om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Tone in Saxwe'. Promotoren zijn prof.dr. M.P.G.M. Mous en prof.dr. M. van Oostendorp (Nijmegen).

Mw. M. Rinaldin hoopt op donderdag 7 november om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'On the geometry of demixing: a study of lipid phase separation on curved surfaces'. Promotoren zijn prof.dr. D.J. Kraft en prof.dr. M.L. van Hecke.

Mw. N. Lijftogt hoopt op donderdag 7 november om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'The Dutch Surgical Aneurysm Audit'. Promotor is prof.dr. J.F. Hamming.

Dhr. A. Angelidis hoopt op donderdag 7 november om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen.

De titel van het proefschrift is 'Losing Control'. Promotor is prof.dr. A.J.W. van der Does.

Mw. G.F. van Ek hoopt op donderdag 7 november om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Towards adequate care for sexual health and fertility in chronic kidney disease; perspective of patients, partners and care providers'. Promotor is prof.dr. R.C.M. Pelger.

Mw. G.F. van Ek hoopt op donderdag 7 november om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Towards adequate care for sexual health and fertility in chronic kidney disease; perspective of patients, partners and care providers'. Promotor is prof.dr. R.C.M. Pelger.

Mw. Y.M. Verhaar hoopt op donderdag 7 november om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Prediction of long-term complications of venous thromboembolism'. Promotor is prof.dr. M.V. Huisman.

LEIDS UNIVERSITAIR WEEKBLAD

Mare

Boekhandel Kooyker

LITERAIR TALENT OPGELET!

Win € 250 met de Mare-Kooyker Kerstverhalenwedstrijd

Ook dit jaar weer: de Mare-Kooyker Kerstverhalenwedstrijd! Win **€250, €75** of **€50** aan boekenbonnen.

Extra bonusvoordeel: de winnaar stroomt door naar de landelijke wedstrijd die wordt georganiseerd door zestien universiteits- en hogeschoolbladen, en maakt kans op de titel 'de nieuwe studentenauteur van Nederland' én een contract bij een uitgeverij.

Stuur je verhaal (van maximaal 1500 woorden) **voor 6 december** naar: **redactie@mare.leidenuniv.nl**

Deelname is alleen voor Leidse studenten.

PROGRAMMA Studium Generale Leiden en Den Haag
www.universiteitleiden.nl/studium-generale

Studium Generale organiseert brede activiteiten voor studenten, medewerkers, alumni en andere geïnteresseerden die graag over de grenzen van hun vakgebied heen kijken. Mits niet anders vermeld geldt: **TOEGANG IS GRATIS! GEEN AANMELDING NODIG. IEDEREEN IS WELKOM! (Kom wel op tijd, want vol = vol!)**

Voor een uitgebreid programma of wanneer u onze tweewekelijkse nieuwsbrief wilt ontvangen, zie: www.universiteitleiden.nl/studium-generale
Voor een papieren programmaboekje mail uw postadres naar studiumgenerale@sea.leidenuniv.nl

SERIE: HUTSPOT

DO|31|OCT

The Edge of the Petri Dish: Wizards and Prophets by Charles C. Mann, author of most recently 'The Wizard and the Prophet', previous books '1491' and '1493'

Time and Venue
7:30 pm-9:00 pm
Room 019, Lipsius,
Cleveringaplaats 1, Leiden

WO|06|11

'Anna Karenina op hoeven' - wat maakt een dier geschikt voor domesticatie?

Tijd en Plaats
19.30-20.30 uur
Zaal 019, Lipsius,
Cleveringaplaats 1, Leiden

DO|07|11

Strandbeesten - nieuw leven langs de vloedlijn

Tijd en Plaats
19.30-20.30 uur
Zaal 019, Lipsius,
Cleveringaplaats 1, Leiden

DO|14|11

Aandacht (deel 1 van 2) door Prof.dr. Stefan van der Stigchel
ism Home Academy

Tijd en Plaats
19.30-21.00 uur
Zaal 019, Lipsius,
Cleveringaplaats 1, Leiden

DJ|19|11

Filmvertoning: Good Bye Lenin
ism het Kijkhuis

Tijd, plaats en kosten
21.00 uur
Het Kijkhuis, Vrouwenkerksteeg 10,
2312 WS Leiden
Kosten zie website Kijkhuis

WO|20|11

Gravures van Lucas van Leyden

Tijd en Plaats
19.30-21.00 uur
Zaal 019, Lipsius, Cleveringaplaats 1, Leiden

DJ|26|11

Onweer

Tijd en Plaats
19.30-21.00 uur
Zaal 019, Lipsius,
Cleveringaplaats 1, Leiden

DO|28|11

Concentratie (deel 2 van 2) door Prof.dr. Stefan van der Stigchel
ism Home Academy

Tijd en Plaats
19.30-21.00 uur
Zaal 019, Lipsius, Cleveringaplaats 1, Leiden

DJ|10|12

De Jonge Rembrandt

Tijd en Plaats
19.30-21.00 uur
Zaal 019, Lipsius,
Cleveringaplaats 1, Leiden

SERIE: FOUTE BOEKEN?

Deze serie is georganiseerd ism Het Huis van het boek, een initiatief van Museum Meermanno en de Koninklijke Bibliotheek.

Tijd en Plaats
19.30-21.00 uur
Zaal 2.02, Wijnhaven,
Turfmarkt 99, Den Haag

MA|04|11

“Dit kan echt niet meer” – Foute boeken uit een recent verleden

MA|18|11

Verboden wetenschap: Galileo Galilei's Dialogo

MA|25|11

Verboden filosofische werken in de 18^e eeuw

MA|02|12

Verboden politieke werken: Mein Kampf – Mijn Strijd, een kritische beschouwing

MA|09|12

Verboden Nederlandstalige fictie in de negentiende eeuw

SERIE: LIVING TOGETHER

Who we are, who we know, and who we seem to be

VR|8|11

Allemaal Mensen | UMUNTU - Heb de moed om te bestaan

Tijd, plaats en kosten
20.30 uur
Theater Ins Blau, Haagweg 6, Leiden
Kaartjes via www.theaterinsblau.nl
Met kortingscode SGUOOST19 slechts € 10,00

DO|12|12

Toegankelijke architectuur

Tijd en Plaats
19.30-21.00 uur
Zaal 019 (onder voorbehoud), Lipsiusgebouw,
Cleveringaplaats 1, Leiden

SERIE: GLOBAL CHALLENGES

Time and Venue
7:00 pm-8:30 pm
Auditorium, Leiden University College, Anna van Buerenplein 301, The Hague
Voertaal Engels/in English
Limited seats available – please register in advance through our website!

TUE|11|NOV

Challenging statelessness: Recognition and the arbitrariness of belonging

WED|04|DEC

The soil resource – The nexus of climate, rocks, life, food, and water

SERIE: DE MORAAAL VAN DIT VERHAAL

Dierfabels van Aesopus tot La Fontaine

Tijd en Plaats
19.30-21.30 uur
Zaal 019, Lipsius,
Cleveringaplaats 1, Leiden

WO|04|12

Dierfabels, van de Oudheid tot de Renaissance

WO|11|12

De fabelwereld van La Fontaine

WO|18|12

Dierfabels in kamerdecoraties door de eeuwen heen

NA DE PAUZE

Fables and pedagogy in France (English spoken)

Rie vond er altijd wat van

Legendarisch hospita en schoonmaakster laat erfenis aan wetenschap

Rie Schild zorgde dat iedereen goed studeerde en schoonmaakte. En ze verjaagde meisjes. Twee jaar na haar dood richten oud-bewoners in haar naam een fonds op voor onderzoek naar kanker.

DOOR SUSAN WICHGERS Boven de voordeur van het studentenhuus aan Rapenburg 110 hangt nog altijd haar portret. En ook in de rest van het huis zijn haar sporen niet uitgewist. Rie Schild, voormalig 'hospita' van Minervahuis Rapenburg 110, overleed twee jaar geleden. Maar in de kamer waar de bewoners elke ochtend koffie drinken, verplaatst van de zolder naar de eerste verdieping omdat Rie de laatste jaren moeite had met de trappen, is ze nog steeds alom vertegenwoordigd.

De studenten schenken koffie in mokken met haar beeltenis erop en achter het koffiezetapparaat hebben ze een 'Rie-wandje' gemaakt. Zij is de identiteit van het huis, volgens de jongens van het Rapenburg. Nieuwe huisgenoten worden gevoerd met verhalen en herinneringen zodat ze niet wordt vergeten.

In 1947 begon Maria Schild-de Groen, of Rie zoals ze werd genoemd, met haar werk op Rapenburg 110 als huishoudster, toen er nog twee studenten woonden. Later werd het een Minervahuis met tien man. Voor alle generaties studenten die er hebben gewoond, was zij veel meer dan een schoonmaakster.

'Ze was onze hospita, behalve dat ze er niet woonde', zegt Yoram Kannangara (alumnus en oud-bewoner van Rapenburg 110). Hij heeft haar van 2010 tot 2015 meegemaakt. 'Ze had een bepaalde mate van autoriteit, zorgde dat iedereen goed studeerde en schoonmaakte.'

Tot haar 89^e levensjaar kwam ze vijf dagen per week om negen uur 's ochtends op de fiets naar het Rapenburg, vanuit haar eigen huis in Oegstgeest. De bijnaam van het huis is 't Heerenhoeckje, en dat was ook het doel van Rie: de jongens opvoeden tot nette heren.

Vond ze 's ochtends bij haar ronde door het huis een onbekende vrouwelijke logé in iemands bed, dan joeg ze die weg met een plens ammonia. 'Moeten ze zich maar niet zo schandalig gedragen', zei ze in 2012

In 1993, toen de koffiekamer op zolder was. De tafel, lamp en foto's zijn er nu nog steeds. Foto van Marc de Haan

in *Mare*. 'Voor tieners geen meisjes binnen. Daar krijgt het huis zo'n naam van.'

Tenzij het een serieuze, langdurige relatie was. Dan moest een meisje zich wel eerst netjes komen voorstellen aan Rie, waarna ze aan een vragenvuur onderworpen werd. 'Na 70 jaar is haar percolator nu onbemand, en hebben die vieze wijven helaas vrij spel', was dan ook de slagzin van Rapenburg 110 in de *Minerva-almanak* van vorig jaar.

De percolator, die was typerend

voor Rie, vertelt Kannangara. Als het apparaat was uitgedruppeld om half tien, haalde ze iedereen uit hun kamer. Zij zat dan op haar eigen stoel in de hoek van de kamer en schonk voor iedereen een kopje in. De stoel staat er nog steeds, net als de percolator.

Rie wist precies hoe iedereen zijn koffie dronk. De huisgenoot die het niet lustte, kreeg toch een paar druppels: geen koffie drinken was uitgesloten. 'En als Rie iets zei, dan accepteerde je dat', zegt Kannangara.

Dat half uurtje, van half tien tot tien, was heilig. De deur werd niet opengedaan en de huistelefoon niet beantwoord. Dat is nog steeds zo, zeggen bedrijfskundestudenten Jasper Kras (24) en Steijn Tulp (22), huidige bewoners van Rapenburg 110. Zij hebben haar laatste levensjaar nog net meegemaakt.

'In het laatste half jaar kwam ze nog maar één keer in de twee weken ongeveer', zegt Kras. 'Ze kwam ook allang niet meer om schoon te maken, echt alleen om koffie te

drinken.'

'Behalve de keuken', voegt Tulp toe. 'Die keuken wilde ze nog per se schoonmaken, want dat was haar domein. Niemand kon dat zo goed als zij, vond ze.' Kras: 'Daarna kon je er amper meer naar binnen, omdat er een enorme ammoniakwalm hing.'

Tulp weet nog precies hoe het ging, de dag dat ze op 94-jarige leeftijd overleed, anderhalf jaar geleden. 'Ik was als enige thuis', vertelt hij. 'Een oudhuisgenoot belde om het te vertellen, daarna ging het nieuws snel rond. De rest van de dag heb ik naast de huistelefoon gezeten. Die ging continu over. Iedereen wilde weten of het echt waar was.'

Op haar begrafenis waren meer dan honderd oud-bewoners. 'Het was zomervakantie, dus veel oud-huisgenoten waren met hun gezin weg', zegt Tulp. 'Die boekten direct een ticket om op tijd terug te zijn voor haar begrafenis.'

Voor veel mensen was ze als een tweede moeder, die trouwens ook goed streng kon zijn.

'Eén huisgenoot was een paar keer ergens anders gaan logeren en dus niet thuis bij de koffie 's ochtends', herinnert Kannangara zich. 'Samen met Rie paktten we hem terug: we zetten zijn bed op de parkeerplaats voor het huis. "Hij slaapt toch zo graag buiten de deur?", zei ze dan.'

Had iemand zijn tentamen niet gehaald, dan zorgde ze wel dat hij ging studeren. En deed iemand echt helemaal niks, dan belde ze naar de ouders.

Zelf was Rie ongeschoold, maar volgens Kannangara was daar niks van te merken. Integendeel: 'Als ze twee minuten met iemand had gepraat, wist ze precies wat voor persoon het was en wat er van hem ging worden. En ze had altijd gelijk. Als ik nu kijk naar wat iedereen doet, zat ze er zelden naast.'

Nog steeds, op bepaalde momenten, schiet het door zijn hoofd: daar had Rie wat van gevonden. Als iemand hem bij een ontmoeting geen hand geeft, bijvoorbeeld. Of toen hij onlangs bij iemand ging eten. Kannangara had een kleinigheidje meegenomen. Een andere genodigde kwam te laat en met lege handen aan.

De heren van Rie, die weten wel beter dan dat.

Rie in 2012 in de huiskamer van Rap110, met haar stoel (rechts) en percolator (links).

Foto van Taco van der Eb

Het Schild-de Groenfonds

Rie Schild heeft haar hele leven hard gewerkt en stond erom bekend dat ze zuinig leefde. Het geld dat ze naliet, wilde ze graag aan de wetenschap schenken. Op 1 november is er een feestelijke bijeenkomst voor de oprichting van het Schild-de Groenfonds.

Dat had nogal wat voeten in de aarde. Rie had weliswaar in haar testament geschreven dat ze haar geld wilde nalaten aan kankeronderzoek,

maar het document was niet ondertekend. Na twee jaar is het een aantal oud-bewoners nu toch gelukt.

Het fonds wil wetenschappelijk onderzoek ter preventie en behandeling van kanker ondersteunen en keert elk jaar een projectsubsidie van 22.250 uit aan een jonge wetenschapper. Daarnaast zijn er drie prijzen voor studenten die een publicatie of scriptie schreven over kankeronderzoek.

Rie Schild vs. Willem-Alexander

De hospita was niet onder de indruk van dubbele achternamen en autoriteit. 'Zelf ben ik nog bijna naar het afstudeerfeest van prins Willem-Alexander geweest, die hier regelmatig over de vloer kwam', blikt Rie Schild terug in *Mare* (in 2012). De tien bewoners van Rap110 hadden elf man voor

het feest aangemeld, maar bij de deur werd Rie geweigerd. 'Ik was namelijk geen "man". Ik heb de prins nog wel de hand geschud en gezegd dat ik hem eigenlijk maar een klootzak vond. Hij stamelde dat hij er niks aan kon doen, dat alles vast lag voor hem. Hij had niks te zeggen.'

Opinion

Anti-government protesters rally in central Hong Kong, four days before student Tsang Chi-King Kong was shot. Foto Lam Yik Fei/The New York Times/Hollandse Hoogte

Leiden, stop supporting China

We owe it to Hong Kong: the last Bastion of Freedom in China

The ongoing escalation in Hong Kong and cultural genocide against the Uyghurs mean that Leiden University should stop its support of China's academic apparatus, argues **Tobias Kingma**.

On Tuesday the 1st of October, 18-year old student Tsang Chi-King from Hong Kong was shot in the chest from close range by a riot-police officer. The bullet ended up mere centimeters from his heart. Tsang Chi-Kin is one of the many victims of excessive police violence that has been running rampant throughout the city for months. On Tuesday the 1st of October, we here in Leiden went about our business, mostly unaware of the pain of Hong Kong.

Millions of protesters have been taking to the streets for months in Hong Kong to voice their discontent with the growing influence of the mainland Chinese government in the autonomous city-state.

The spark that lighted the protests was a highly controversial extradition law that would allow for dissidents to be extradited and put on trial in mainland China, where court systems are controlled by the Communist Party. This law was ultimately withdrawn, but protests are far from over.

The protesters have now set a 5-point ultimatum to the government of Hong Kong leader Carrie Lam, and have confirmed they will not stop protesting until their demands are met. Among the demands are complete amnesty for arrested protesters, an independent investigation into police violence, and democratic elections.

Hong Kong has the reputation of being a relatively free and autonomous part of China, after its independence from the United Kingdom in 1997. The Communist regime on the mainland however, has strengthened its grip over the city-state the last couple of years. Carrie Lam, Hong Kong's current "executive" has been appointed by the Chinese government. The large-scale protests of this year are the result of years of extreme discontent and frustration of Hong Kong citizens about these developments.

While the Communist government of China celebrated the country's 70-year existence on the 1st of October in its usual megalomaniac style, hundreds of thousands of Hong Kong citizens once again took to the streets to protest. For the first time since the protests of this year started, police used live ammunition against its own citizens.

Dozens of people were taken to the hospital in critical condition. Images of the behavior of the Hong Kong police are showing the ongoing escalation of the conflict.

Children as young as 12 years old have been arrested for being near the protests, and heart-breaking footage of a mentally ill young man who is violently being thrown on the ground by multiple heavily armed policemen shows the shocking brutality of the force that the Hong Kong police are ready to use

"Chinese universities are but tools of the regime, that decides over ideological matters, curriculum, and what people can and cannot say"

against their compatriots.

Student committees of 10 Hong Kong universities and over 200 high schools announced in August that they will not follow classes on the first day of the new school year, in protest of the police violence and the government's refusal to provide clarity about the extradition law. The following week, students called for everyone to wear masks on the streets, protesting the recently instated emergency law against cov-

ering one's face.

Back to Leiden: the Leiden University website states that China is a "priority country" when it comes to long term cooperation in the academic field. Last year Carel Stolker, the rector magnificus, met with Chinese prime minister Li Keqiang in Leiden, and posed in pictures with the Chinese delegation while smiling.

The same Li Keqiang is, together with Xi Jinping, the mightiest man of the Chinese regime that is currently masterminding a cultural genocide against the Uyghur people in China's Xinjiang region. Amnesty International estimates that at least 1 million Uyghurs are locked up in "re-education camps", without any trial or legal protection. Conditions are horrific and reminiscent of those in North Korean gulag-style camps. In these camps, Uyghurs are being forced to learn Chinese, renounce their Islamic faith, and swear loyalty to Xi Jinping and the Communist government.

The geopolitical influence of China is so large however, that barely anything is being done to stop China from treating its own citizens like objects. And now it seems that Hong Kong is next: the Chinese government has so far shown no intention of making compromises and Carrie Lam has stated that she will ask the People's Army to step in if the situation in Hong Kong escalates any further.

Mare already made the case for great caution on the side of the University in dealing with Chinese institutions. I would like to take this even further. I call upon rector Carel Stolker, vice rector Hester Bijl, and the Executive Board to refrain from further support to the "academic" apparatus of China, and to use their international connections to highlight the shameful and brutal ways in which China treats its own citizens (including millions of students).

We owe it to Tsang Chi-Kin and all of those hundreds of thousands of young people in Hong Kong who are today still fighting for those rights that seem so normal to us here and that we take for granted every day.

Ultimately, Chinese universities and other institutions have one thing in common: they are but tools of the Communist regime, that decides over ideological matters, curriculum, and what people can and cannot say.

Let us be clear about this: China does not have academic freedom, and every further concession that is made is a slap in the face of our university's motto, *Praesidium Libertatis; Bastion of Freedom*.

In China, people only know one Bastion: not that of Freedom, but of the terror and oppression of the Communist Party.

TOBIAS KINGMA, BA Religious Studies

Wéér zo'n *fucking* blockbuster

Films worden te eenvormig, waarschuwt regisseur Martin Koolhoven

Still uit de film *Joker*. 'Het is een soort Paard van Troje.'

Wat maakt een film van Hitchcock zo spannend? In een theatercollege analyseert regisseur Martin Koolhoven klassiekers. 'In Hollywood kan ik mijn ei niet kwijt.'

DOOR VINCENT BONGERS Martin Koolhoven (50) is een van de meest succesvolle Nederlandse regisseurs. Zijn film *Brimstone* (2016) won zes gouden kalveren en zijn verfilming van Jan Terlouw's jeugdroman *Oorlogswinter* (2008) was een kaskraker. Op 7 november ontleedt hij in de Leidse Schouwburg een aantal klassiekers.

U geeft een theatercollege met de titel 'Klassiekers van Koolhoven'...

'...nee, klassiekers met Koolhoven. Er zit ook wel eigen werk in, maar om die films nou klassiekers te noemen.... Ik wil ook laten zien hoe ik als regisseur bepaalde dingen heb aangepakt, daarom toon ik ook eigen fragmenten. Maar ik ga het over *Jaws* hebben, en *Rear Window* van Alfred Hitchcock: een man heeft zijn been gebroken, begint uit verveling naar zijn burelen te gluren en denkt dan een moord te zien. Ik laat zien waarom dat zo spannend is.

'Zonder beeld klinkt het allemaal heel academisch, maar die aanpak komt voort uit het werk van de oude Russen. Hitchcock pakte het

experiment van Koelesjov erbij. Die regisseur koppelde in 1918 het uitdrukkingsloze gezicht van een acteur aan verschillende beelden: een doods-kist met daarin een meisje, een bord met soep, en een vrouw op een bank. De kijker interpreteert bij elke combinatie de gezichtsuitdrukking van de acteur op een andere manier.

'Hitchcock bedacht het ultieme verhaal dat hier gebruik van maakt, juist omdat de hoofdpersoon gekluisterd is aan een stoel. Het enige wat hij heeft, is visuele interactie met de rest van de wereld. Dat heeft ook weer op invloed gehad op mijn films. In *Het Zuiden* uit 2004 zit bijvoorbeeld een scène die ook zo is geconstrueerd. Maar ik betrek niet de hele tijd alles op mijn eigen werk hoor.'

Komen er ook minder bekende klassiekers aan bod?

'Ik ben bang dat *Rear Window* minder bekend is bij het publiek dan ik zou willen. Het echtscheidingsdrama *Kramer vs. Kramer* uit 1979 met Meryl Streep en Dustin Hoffman, is naar mijn idee een hele grote titel. Toch zit die film bij een flink deel van de mensen niet in het geheugen. Dat hoeft ook niet. Het is geen quiz. Je kunt er ook als filmnitwit gaan zitten. Het enige wat van belang is, is dat je film wel leuk vindt.

'Ik laat uit *Kramer vs. Kramer* iets zien over *set-up* en *pay-off*. Er zitten twee ontbijtscènes tussen vader en zijn zoontje in de film. Die scènes zijn gespiegeld. In de eerste is de vader ongeïnteresseerd in de zoon, maar in de tweede zijn ze haast een soort symbiose geworden. Het publiek raakt daardoor flink geëmotioneerd, althans dat is de bedoeling. Dat helpt als vervolgens de moeder voor de deur staat om het kind op te eisen. Dan vind je dat erg.'

Er komt een tweede seizoen van uw televisieprogramma *De kijk van Koolhoven*. Duikt u ook weer op obscure genres als *giallo*: Italiaanse horror uit de jaren zeventig?

'We zijn nog bezig, maar het lijkt erop dat het iets meer mainstream

wordt. Daardoor zijn er misschien wat minder verrassingen, maar daar krijg je voor terug dat ik een aantal echte genreklassiekers analyseer, bijvoorbeeld *The Thing*. Die film gaat over een geïsoleerd onderzoeksteam op Antarctica. Als buitenaards leven zich als een kwaadaardig virus over de crew verspreidt, leidt dat tot een staaltje paranoia, dat nog nooit beter is vormgegeven. En ik bespreek *The Godfather*: als je het over Amerikaanse gangsterfilms hebt, ontcom je daar natuurlijk niet aan.'

Godfather-regisseur Francis Ford Coppola noemde de superheldenfilms van Marvel onlangs 'verachtelijk', net als zijn generatiegenoot Martin Scorsese. Wat vindt u van deze aanval op de superhelden?

'Ik heb weinig met het genre. Ik snap hun kritiek ook wel. Het is

'Die Nederlandse rom coms ben ik helemaal zat'

echter niet zo sympathiek om iets waar heel veel mensen plezier aan beleven "verachtelijk" te noemen. Je weet dat er nu ook kinderen van tien zijn die Marvelfilms zien en daardoor later zelf regisseur worden.

'De reden waarom zij dit zeggen raakt ondergesneeuwd: er is een totale coup gepleegd door deze films. In bioscopen is nauwelijks nog plek voor iets anders. Daardoor raken andere producties in de verdrukking.

'Ik merk dat zelf ook. *Brimstone* deed het best goed; de kleinere zalen waren uitverkocht. Verhuizen naar een grotere zaal zat er alleen niet in, want elke keer moest er weer zo'n *fucking blockbuster* draaien. Films beginnen heel erg eenvormig te worden. In Nederland heb je dat met al die *rom coms*. Die ben ik echt helemaal zat.'

Wat vindt u van de ophef over *Joker*? Deze film over de aartsvijand van Batman zou aanzetten tot geweld en koren op de molen zijn van gefrustreerde alright-figuren.

'Onzin. Het zijn vooral domme Amerikanen die dat soort stomme dingen roepen. Die snappen er helemaal niets van. Ik las ergens dat de film racistisch zou zijn. En dat artikel was alleen gebaseerd op de trailer. Het is complete gekte. Het is ook grotendeels de zucht naar ophef die voor zulke stukken zorgt.

'Ik vond het een geweldige film, veruit het beste werk dat uit de superheldencultuur is gekomen. *Joker* is juist een oproep tot compassie, en een analyse van hoe dingen uit de hand kunnen lopen als we niet oppassen. De film is een soort Paard

van Troje. Regisseur Todd Phillips heeft gedaan alsof hij een superheldenfilm maakte, terwijl het eigenlijk iets heel anders is.

'Puur inhoudelijk had hij het verhaal prima kunnen vertellen zonder de superheldenlink. Maar dan was de film waarschijnlijk niet gemaakt, of had niemand erover gehoord. Het is hoopvol dat het publiek dit soort films blijkbaar wel wil zien.

'Phillips was in de jaren 70 aan de macht in Hollywood. Toen was het mogelijk dat bijvoorbeeld *Taxi Driver*, toch een soort arthouse-film, een groot succes werd. Dat kan niet meer binnen het systeem dat er nu is, was het idee. Maar met *Joker*, die lijkt op *Taxi Driver*, is het toch gelukt.'

Kunt u zelf wel de films maken die u wilt maken?

'Tot nu toe wel. In Nederland zijn ze gelukkig succesvol geweest. Dat maakt financiering hier wel makkelijker, maar voor een internationale film, zoals *Brimstone*, heb je ook geld uit het buitenland nodig en dat is moeilijker. Helemaal hopeloos is het niet. Ik schrijf nu een scenario voor een thriller die zich afspeelt in het Jakarta van 1946. En al wordt internationaal financieren steeds lastiger, doordat *Brimstone* uiteindelijk verkocht is aan tachtig landen, denk ik dat het wel zal lukken.'

En Hollywood?

'Ik denk niet dat ik daar mijn ei kwijt kan. Het studiosysteem is daar zo niet-creatief. De enige manier waarop je daar mooie films kunt maken is als je enorm veel invloed hebt. "Leverage" zoals dat heet. Die heb ik gewoon nu niet. Phillips kon *Joker* pas maken na zijn heel succesvolle *Hangover*-trilogie, en zelfs toen was het nog heel moeilijk om het voor elkaar te krijgen. Studio Warner Bros. wilde niet het hele bedrag voor de film op tafel leggen, er moesten ook financiers van buiten komen. Daar hebben ze nu wel flink spijt van.'

Klassiekers met Koolhoven, Leidse Schouwburg, donderdag 7 november, € 12,50 - 28,50

Martin Koolhoven. Foto VPRO

James Stewart in de Hitchcock-klassieker *Rear Window*.

Het Clubje

Van links naar rechts: Adtmin, Barry Badmin en Admin van Buuren. Foto Taco van der Eb

‘We trappen overal tegenaan’

Voortaan in Mare: Lamme Leidse Memes Voor Pseudocorporale Teens

Io Vivadmin (22, geschiedenis): ‘Eerst maakten we memes over elkaar, in een gesloten Facebookgroep van de studievereniging van geschiedenis.’

Admin van Buuren (24, geschiedenis): ‘Als twee commissiegenoten met elkaar regelden, maakte je daarover meteen een plaatje.’

Adtmin (22, geschiedenis): ‘Anderhalf jaar geleden begonnen we met Lamme Leidse Memes Voor Pseudocorporale Teens.’

Barry Badmin (23, geschiedenis): ‘Een ironische kijk op het corporale én ons eigen leven als student.’

Admin van Buuren: ‘Satire gemikt op alle partijen in Leiden. We proberen tegen iedereen aan te trappen.’

Barry Badmin: ‘We staan niet boven de gemiddelde student. We zijn ook maar oeters die moeite hebben met studiepunten halen en te veel brakke dagen.’

Admin van Buuren: ‘Geschiedenisstudenten hebben zicht op wat er grappig is aan de Leidse maatschappij en wat je op de hak kunt nemen.’

Barry Badmin: ‘Je kijkt naar een enorm groot onderwerp en moet de essentie eruit halen. Net als bij memes maken.’

Admin van Buuren: ‘We zijn heel divers. Politieke voorkeur gaat helemaal van links naar rechts.’

Barry Badmin: ‘Een paar zitten bij SSR, Aegee, DAC, ISN en Catena, de rest nergens bij. Alleen Adtmin had achteraf wel bij het corps gewild.’

Adtmin: ‘Het is een hechte cultuur bij de tent. Ik had daar beter bijgepast dan ik dacht toen ik net van de middelbare kwam. Ik was nog een onze-

ker jochie, en vijftien centimeter korter, dat hielp niet.’

Admin van Buuren: ‘Hoe we aan 13000 volgers komen? “Tag iemand die vanavond weer een alcoholvergiftiging krijgt.” Alle mensen die getagd worden liken onze pagina dan ook.’

Adtmin: ‘Of we maken een meme van twee handenschuddende mensen. “Hee, woon jij ook in Leiden?” “Ja, op de Klikspaanweg.” En dat die eerste dan zijn handen gaat wassen. Dan heb je meteen de hele Klikspaanweg.’

Io Vivadmin: ‘En vanaf nu staan we elke week in Mare. Om te beginnen met een exclusieve aflevering uit onze serie “De Leidsche Taxonomie”, waarin we eerder de zogeheten Ballus én Kechus Corporalis hebben beschreven.’

Adtmin: ‘We discussië-

ren altijd over de studentencolumns in Mare.’

Barry Badmin: ‘De auteurs zijn de touch verloren met de rest van het Leidse studentenleven.’

Admin van Buuren: ‘Ze gaan naar Oxford terwijl wij hier halve liters drinken. Of ze gaan in hun zoveelste jaar pas naar de tent, waar het ze tegenvalt dat het een ordinaire zuipclub is in plaats van een salonzaal. Alsof je bij de McDonalds vraagt of je je Big Mac medium rare en op een briochebroodje kan krijgen.’

Adtmin: ‘Ik ben wel eens uit bed gekomen omdat ik een goed idee had voor een meme.’

Io Vivadmin: ‘Ik werk het beste in het openbaar vervoer.’

Barry Badmin: ‘Eerst gebruikten we Paint, tegenwoordig meestal Photoshop.’

Admin van Buuren: ‘Ik nog steeds Paint hoor! Daarna gooi je ‘m in onze appgroep. Als twee mensen ‘m leuk vinden en niemand “Mwa, kan beter” antwoordt, gaat-ie online.’

Barry Badmin: ‘In ‘Het beste studentikoze lied van Nederland’, een gigantisch grote competitie, hebben we veel tijd gestoken.’

Adtmin: ‘Elke dag kon je stemmen op een van de twee nummers. Het liep helemaal uit de hand.’

Io Vivadmin: ‘Mensen sloten weddenschappen af met serieuze bedragen of kochten stemmen.’

Admin van Buuren: ‘Maar om het even in perspectief te plaatsen: normaal gesproken is geen van ons er meer dan twintig minuten per week mee bezig.’

Barry Badmin: ‘Carel Stolker is voor ons een inspiratiebron. Hij is niet inspirerend, maar daar gaat het niet om.’

Admin van Buuren: ‘We wilden een soort heiligman creëren en wie beter dan de eindbaas van de uni?’

Barry Badmin: ‘Toen ik ooit op een borrel kwam waar hij ook was, heb ik op onze pagina gevraagd: “Moeten we hem brassen of niet?”’

Adtmin: ‘Vlaamse meme-pagina’s zijn de top-meme-technologie in de wereld.’

Admin van Buuren: ‘De allerbeste is “Arno’s motiverende plaatjes voor overdag en soms in de nacht”.’

Barry Badmin: ‘Met de pagina “Kattukse memes voor drugsverslaafde teens” hebben we soms memeorlog.’

Barry Badmin: ‘Als we straks als afgestudeerde twintigers in een sociaal gat vallen, kunnen we misschien...’

Admin van Buuren: ‘... “Burgerlijke mums en suïcidale boomers” beginnen.’

DOOR VERA ARNTZEN

Voortaan staan de Lamme Leidse Memes Voor Pseudocorporale Teens elke week in Mare en op mareonline.nl

Column

Dierentuindieren

Nu de eerste tentamens van het collegejaar gemaakt zijn, en we onze natuurlijke habitat van de UB weer mogen verruilen voor gore fusies, leek het mij hoog tijd voor een moment van reflectie.

Om het zacht uit te drukken: de afgelopen twee weken hebben mijn lotgenoten en ik het zwaar gehad. Uit alle uithoeken van de stad vertrokken we in het holst van de nacht (lees: om 8 uur ‘s ochtends) naar de bibliotheek om aldaar van zonsopgang tot zonsopgang te doen wat we het beste doen.

Uitstelgedrag vertonen.

Wat mij persoonlijk opviel, is dat de UB gedurende tentamentijd verdacht veel wegheeft van een dierentuin. De samenvallende tentamenperiodes van faculteiten zoals rechten, governance & global affairs en sociale wetenschappen, maakte voor een bijzondere mix in de zaaltjes 1 tot en met 8 van ons geliefde Star Trek-complex aan de Witte Singel.

En daarbinnen krioelt het dus van de dierentuindieren. Allereerst zijn daar de stokstaartjes. Dat zijn meestal sjaarzen en wat hen definieert is dat ze al-tijd (altijd!!) opkijken als er iemand de zaal in komt of langs ze loopt. Het feit dat ze dit vervolgens ook nog synchroon doen, maakt hen een interessante, en behoorlijk irritante, groep dieren.

Vervolgens: de nijlpaarden. Een nijlpaard wordt gekenmerkt door het studeren voor een tentamen van een propedeusevak, terwijl het desbetreffende nijlpaard zich al lang en breed in jaartje 5 van zijn studie begeeft. Over het algemeen is een nijlpaard vaker te vinden in het UBcafé dan in een studiezaal en is hij er ook van overtuigd dat studeren gedefinieerd kan worden als het kijken naar een video genaamd ‘Hoe werkt het politieke systeem van Nederland: een introductie’.

Dan leeuwen. De leeuw is die student die stipt om 08:30 uur in de UB is, zodat hij op elke lege tafel een item - variërend van een enkele wettenbundel tot een losse markeerstift - kan smijten, waar vervolgens urenlang niemand plaats gaat nemen, totdat er rond een uur of 12 een aantal brakke cordial- of clubgenoten binnenwaggen en zichzelf bij de troep voegen.

Last, and definitely ook least is daar de panda. Net als echte panda’s, is deze student er nooit. Er zijn wellicht tekenen van leven (zoals bijvoorbeeld een werkboek op een tafel), maar je ziet hem zelden. Als de panda dan wel aanwezig is, is hij aan het slapen op zijn tafel of zit hij whatsappstickers te sturen naar zijn overbuurman in de UB, zijn mede-panda.

Wat de dieren in ieder geval met elkaar verbindt, is dat gevangenschap bij niemand het beste naar boven brengt, en dat we van geluk mogen spreken wanneer we weer terug in het wild worden geplaatst.

MAIA DE QUAY is student rechten

Bandirah

is voor deze keer verplaatst naar pagina 6